

BALTIJOS VALSTYBIŲ SAUGUMO TEMA DIDŽIOJOJE POLITIKOJE

Baltųjų Rūmų iniciatyva buvo sušaukti du pokalbiai: gegužės 15 d. – telekonferencija su Rytų ir Vidurio Europos kilmės amerikiečių koalicijos nariais ir gegužės 16 d. – susitikimas su JAV baltiečių organizacijų atstovais. Abu pokalbius pravedė Dan Fried, Nacionalinės Saugumo tarybos (National Security Council) aukštas pareigūnas. Pirmas pokalbis lietuvių tik paskelbtą NATO ir Rusijos chartiją. Antrasis apėmė platesnius NATO narysčių ir Baltijos valstybių klausimus. Dabar plačiau apie pastarąjį.

Gegužės 16 d. dvi valandas trukęs posėdis įvyko Old Executive Office Building prie Baltųjų Rūmų. Amerikos Lietuvių Tarybą atstovavo Algis Rimas su Vincent Boris, o JAV LB – Asta Banionytė. Šalia Dan Fried ir Marylyn deJacoby, JAV atstovavo Sandy Vershbow, NSC pareigūnas Vidurio Europos reikalams bei Trevor Evans, Baltijos skyriaus viršininkas Valstybės departamente. D.Fried pradėjo posėdį, pakartodamas savo recenziją NATO ir Rusijos chartos. Jis pabrėžė, kad NATO – Rusijos derybose nebuvo sudaryta jokių susitarimų, kurie nebuvo surašyti pačiame chartijos dokumente, ir kad Baltijos kraštų interesai visai nebuvo aptariaami. Vershbow pridūrė, kad chartija galėtų teigiamai įvertinti Baltijos šalis, nes ji turėtų užslopinti bent kokias Rusijos žinybų tendencijas kėsintis į Baltijos valstybes.

Kalbant "tarp eilučių",

ALT atstovo Vašingtone Algirdo Rimo pranešimo santrauka

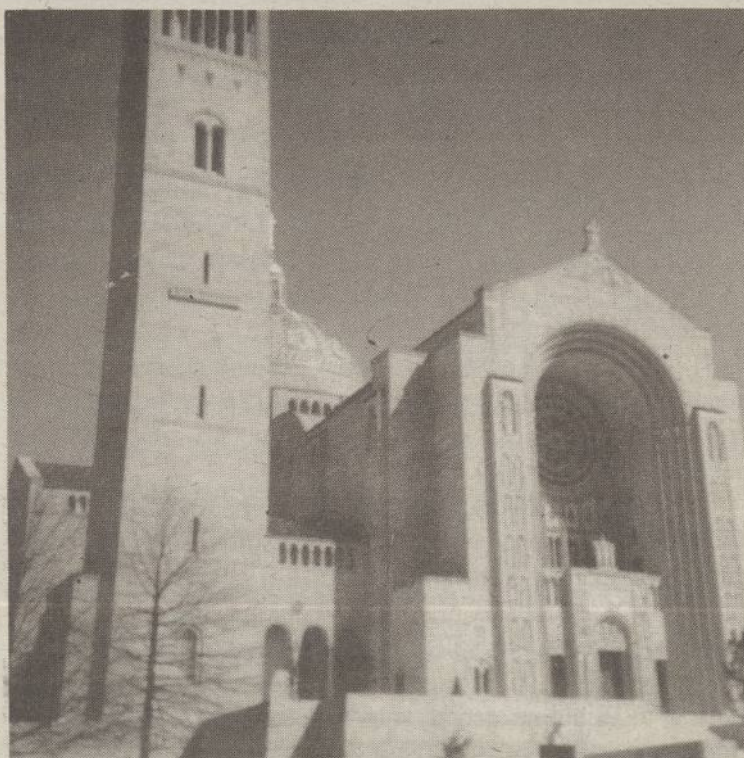
D. Fried davė žinoti, kad nė vienas iš Baltijos kraštų nepateks į NATO kandidatų pirmąją bangą. Jis minėjo, kad tie Vidurio Europos kraštai, kurie greičiausiai gaus pakvietimus, patys ragina, kad nebūtų uždarytos galimybės Baltijos kraštams patekti vėliau. Jis sakė, kad JAV ir Danija yra labiau linkusios, negu daugelis kitų NATO narių, remti Baltijos valstybių įsijungimą į NATO. D. Fried netiesiogiai pripažino, kad pagrindinė nepritartimo priežastis yra noras palaikyti gerus santykius su Rusija. Jis pastebėjo, kad niekas neturi automatiškos teisės įstoti į NATO. Reikia visų narių sutikimo, o sutikimas priklauso nuo bendro įvertinimo, kad kandidatų įnašas prisideda prie visų strateginių interesų ir kad kandidatai yra narysčiai pasiruošę. Trevor Evans sakė, kad bus bandoma paminėti Baltijos kraštus NATO komunikate Madride.

Fried ir Vershbow aiškino, kad po Madrido prasidės naujas NATO plėtimosi etapas. Tada intensyviai pradės veikti Atlanto Partnerystės Taryba, į kurią įeina 27 valstybės, dalyvaujančios Partnerystės Taikos programoje. Pradės veikti visai nauja struktūra – intensyvaus dialogo procesas – paruošti naują kandidatų bangą. Ši struktūra pasireikš pastoviais pasitarimais tarp 16 NATO narių ir kiekvieno naujo kandidato. Taip pat tęsis jau vykdomos karinės konsultacijos. Tad po

Madrido pirmenybė likusiems kandidatams bus rodoma per sustiprintą Taikos Partnerystės programą, per Atlanto Partnerystės tarybą ir per minėtą intensyvaus dialogo procesą. Tačiau nėra jokio tvarkaraščio tolesnei NATO išplėtimo eigai po Madrido.

Dėl techninės paramos D.Fried sakė, kad JAV vyriausybė būtų linkusi remti bet kokią Kongreso iniciatyvą parūpinti daugiau lėšų paramai. Jis neatsakė, ar vyriausybė remtų Baltijos kraštų įvardijimą pagal siūlomas Hyde ir Gordon pataisas. Jis sakėsi būsiąs atsargus, jei yra išvardintos atskiros šalys, nes jam reikėtų Kongrese atsakyti, kodėl JAV interesams svarbu kiekvieną minimą šalį remti.

Kai Algis Rimas paklausė apie Baltijos–JAV Chartijos reikalų būklę, D. Fried atsakė, kad šį reikalą tvarko naujas Valstybės sekretoriaus padėjėjas Ron Asmus. Dar nėra JAV teksto. Numatoma į jį įtraukti politinio tipo pareiškimą ir nustatyti institucinius santykius. Būtų galima nustatyti struktūrą, kurioje būtų vedamos nuolatinės konsultacijos politikos, ekonomikos, prekybos ir kitomis temomis. Nors bus stengiamasi aptarti pasiūlymus dėl tokios chartijos bendrųjų principų dar iki Madrido susitikimo, jos tekstas tikriausiai bus paruoštas tik po Madrido. D.Fried sakė bandysiąs įtikinti, kad šį tekstą pasirašytas prezidentai ir valstybės sekretorė bei ministrai. Bet jis to užtikrinti negali. D.Fried aiškino, kaip

Šioje išpūdingoje katedroje, esančioje JAV sostinėje – Vašingtone, yra ir Lietuvos koplyčia. J.Jasačio nuotr.

svarbu, kad chartiją pasirašytų kuo aukštesnio lygio pareigūnai, nors ir kiek vėliau.

JAV pareigūnai minėjo, kad šiame krašte opozicija NATO plėtimui vis stipriau pasireiškia. Senato karinių jėgų komitetas gali būti vienu iš tokios opozicijos centrų, nes jam labai rūpi išlaikyti NATO veiksmingumą. Bus

nelengva ratifikuoti sutartį, įleidžiančią pirmąją naujų narių bangą, nė nekalbant apie kitus. Jie sakė, kad administracijos strategija yra teikti Kongresui įrodymus, jog sprendimai priimti naujus narius yra daromi labai rimtai, atsižvelgiant į jų naudingumą JAV interesams.

JAV IR LIETUVOS INVESTICIJŲ SKATINIMO IR APIBUSĖS APSAUGOS SUTARTIS LR Ambasados pranešimas

1997m. gegužės 22-23 dienomis Vašingtone įvyko JAV ir Lietuvos derybų delegacijų susitikimas dėl dvišalės investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos sutarties. Derybų metu buvo galutinai suderintos sutarties tekstas. Sutartį parafavo Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos Teisės ir tarptautinių sutarčių departamento direktorius Da-

rius Jurgelevičius ir Sharon Villarosa – JAV Valstybės departamento investicinių reikalų įstaigos atstovė.

Ši sutartis – labai reikšminga abiems šalims. Jos įsigaliojimas toliau plėtos abipusį šalių bendradarbiavimą bei sudarys juridinį pagrindą investicijų skatinimui ir jų apsaugai.

Dr. Dalia Grybauskaitė

Šiame numeryje:

- A.Pužauskas: kada Zairas taps tikrai demokratiniu Kongu? – 2 psl.
- J.Žygas: ko niekaip nesuskaičiuoja Lietuvos energetikai? – 3 psl.
- Jaunųjų Lietuvos kompiuterininkų sėkmė pasaulinėse INTERNET varžybose – 4 psl.
- Suvažiavimas Floridoje – 5 psl.
- Prisiminkime Antaną Gustaitį ir Vytautą Alantą – 6-7 psl.
- Palinkėjimai Liucijai Baškauskaitei ir Antanui Mikalajūnui – 7 psl.
- STARTEC siūlo pigesnius pokalbius telefonu – 8 psl.
- Jūsų laiskai: apie valstybinius simbolius verslo pasaulyje ir laišku dingimo priežastis – 10 psl.
- Edmundo Čepo knyga apie Lietuvą – 11 psl.

Skaudžių vėjų pagairėje. Prie nuolat žemėjančios Parnidžio kopos. J. Žygo nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **V. ADAMKUS** **TEBEPIRMAUJA**. Kas mėnesį skelbiamais "Baltijos tyrimų" duomenimis Valdas Adamkus tebeperima prezidento rinkimų kampanijoje. Už jį balsuotų 27.1 % apklaustųjų. Palyginus su balandžio mėnesiu jo rinkėjų padaugejo 0.8 %. Už dabartinį prezidentą A. Brazauską balsuotų 23.7 %. Jis neteko 0.3 % gerbėjų. Už buvusį prokurorą Artūrą Paulauską balsuotų 17.3 %. Jo rinkėjų padaugėjo 3.7 %. Už Seimo pirmininką V. Landsbergį balsuotų 12.2 %, jis neteko 0.2 %. Už TELE - 3 įkurėją Liuciją Baškauskaitę balsuotų 2, už Vaidotą Žuką - 1.2%. Nežino, už ką balsuotų 14.7 % apklaustųjų. Jeigu V. Adamkaus tarp kandidatų nebūtų, tai 29.1% balsuotų už A. Brazauską, 26.7 – už A. Paulauską, 17.2 – už V. Landsbergį. 21% V. Adamkaus rėmėjų savo balsų neskirtų jokiai kitai kandidatui. Balsuoti Lietuvos prezidento rinkimuose ketina 77%, 5% nedalyvaus, 18% dar neapsisprendę. (ELTA)

• **PENKIŲ PREZIDENTŲ SUSITIKIMAS ESTIJOJE**. Taline susitiko Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos ir Ukrainos prezidentai. Susitikimas truko 1.5 valandos. Dar trumpesnė buvo spaudos konferencija. Penkių valstybių vadovai kalbėjosi apie NATO išplėtimą, padėtį savo valstybėse ir gretimose šalyse. Buvo nurodyta, kad padėtis Baltarusijoje kelia nerimą, todėl būtina stebėti, kaip ji plėtosis toliau. Tačiau prezidentų pasirašytame bendrame dokumente padėtis Baltarusijoje neaptariama. (BNS-AGEP)

• **LUKIŠKIŲ AIKŠTĖJE SIULOMA STATYTI GALERIJĄ**. Vilnius iki šiol neturi vienos iš svarbiausių, valstybei ir sostinei būdingų kultūros įstaigų - Valstybinės galerijos. Pasak menininkų, galerijos turinys jau sukauptas. Tačiau dabar visuomenei prieinami tik 5 - 6 % muziejų saugyklose sukauptų meno lobių. Jų niekad nematė jaunoji karta. Menininkai siūlo Valstybės galeriją statyti miesto centre, Lukiškių aikštėje. Joje būtų rodoma XX a. Lietuvos dailė, esminiai Lukiškių aikštės istoriniai momentai. Čia turėtų būti koncertų salė, turėtų vykti kultūros ir meno konferencijos. Valstybės galeriją pasistačiusi tauta prasmingai pasitiktų 2009 metus - Lietuvos paminėjimo tūkstantmetį. (LA-AGEP)

• **NAUJA VYSKUPIJA, NAUJI VYSKUPAI**. Popiežius Jonas Paulius II įsteigė naują Šiaulių vyskupiją. Šiaulių vyskupu paskirtas Eugenijus Bartulis, iki šiol dirbęs Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos rektoriumi. Ši vyskupija apims visą dabartinę Šiaulių apskritį, išskyrus Naujosios Akmenės rajoną. Pagrindinė naujosios vyskupijos dalis - Joniškio, Šiaulių, Pakruojo, Kelmės ir Radviliškio rajonai. Šventasis Tėvas paskyrė Vilniaus ir Kauno arkivyskupų pavaduotojus - augziliarus. Vilniuje paskirtas kunigas Jonas Boruta, Kaune - kunigas Rimantas Norvila. 40 metų Rimantas Norvila bus jauniausias Lietuvos vyskupas. (R-AGEP)

• **KRYŽIŲ KALNE ATNAUJINAMI ATLIDAI**. Jie vyks liepos priešpaskutinį sekmadienį. Ta pačia proga visada bus iškilmingai paminimas ir popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymas kalne. Atlaidų tradicija Kryžių kalne buvo ypač populiari Nepriklausomoje (prieškario) Lietuvoje. Nors sovietmečiu šventė buvo uždrausta, čia niekad netrūkdavo tikinčiųjų iš visos Lietuvos. (LA-AGEP)

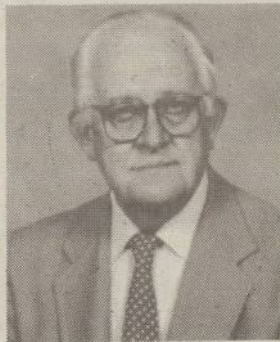
• **PARDUOTA PELNINGA ŠIAULIŲ ĮMONĖ**. Gegužės 29 d. Lietuvos vertybinių popierių biržoje parduota 87,7% Šiaulių dviračių gamyklos "Baltik vairs" akcinio kapitalo. Sandoris viršijo 13,4 mln. Lt. "Tokio didelio sandorio "Baltik Vairo" akcijoms niekas nenumatė", - sakė ekspertai. Tačiau paaiškėjo, kad ši įmonė per keturis šių metų mėnesius gavo beveik 8 mln. litų pelno ir, palyginti su tuo pačiu 1996-ųjų metų laikotarpiu, padidino pardavimų apimtį daugiau nei 13%. (LR-AGEP)

• **ĮVAŽIAVIMAS Į KURŠIŲ NERIJĄ PABRANGS NET 1.5 KARTO**. Praeitame "Dirvos" numeryje skelbėme, kad mokesčiai už įvažiavimą į Kuršių Neriją nesikeis. Deja, šią savaitę gavome naują pranešimą: nuo birželio 1 dienos 1.5 karto kyla įvažiavimo į Kuršių Neriją mokestis. Padidinti kainas nutarta dėl infliacijos ir dėl to, kad šie mokesčiai nesikeitė nuo 1995 metų vasaros. Keleivio bilietas į Neringą dabar kainuos 3 litus, lengvojo automobilio bilietas - 15 litų. Be mokesčio gali važiuoti invalidai, vaikai iki 16 metų, studentai su tarptautine studento kortele, judėjimo "Cernobyliis" nariai ir Seimo nariai. (LR-AGEP)

• **AMERIKOS LIETUVIŲ TEATRO GASTROLĖS**. Gegužės 29 d. gastroles pradėjo Los Angeles dramos sambūris. Įvairiuose šalies miestuose jis parodė Žemaitės komediją "Trys mylimos", kurią režisavo ir scenovaizdį sukūrė Petras Maželis. Šis dramos sambūris Lietuvoje vieši antrą kartą. 1989-aisiais Amerikos lietuviai vaidino Birutės Pūkelevičiūtės pjesę "Žmonės ir beržai". (ELTA)

Iš visur – apie viską

ĮSTEIGTA KONGO DEMOKRATINĖ RESPUBLIKA

Algirdas Pužauskas

Zairo diktatorius S. Mobutu, išvažiuodamas iš Kinšasos, pasakė savo palydovams, kad jis dar sugrįš. Niekas to nebesitiki ir nebelaukia, nes prezidentas sunkiai serga prostatos vėžiu. Pagaliau, po tokio ilgo Mobutu Sese Seko viešpatavimo ir nesiskaitymo su savo piliečiais, niekas nebenori jo matyti prezidento kėdėje.

Gegužės 17 d. Kinšasos gatvėse pasirodė pirmieji sukilėlių kareiviai. Jie pamažu, voromis, žygiavo gatvių pakraščiais. Vėliau pasirodė civilių asmenų automobiliai. Zairo upėje matėsi kareivių pilni motoriniai laiveliai. Miesto gatvėse pasirodė tik drąsesni civiliai su gėlių puokštėmis: sostinės gyven-

tojai sulaukė savo išvaduatorio – sukilėlių vado Laurento Kabilos.

Zairiečiai daugiausiai bijojo ankstesnio režimo kareivių, kurie nakties metu braudavosi į privačius butus, neva ieškodami sukilėlių, bet ta proga plėšdami ir žudydami civilius. Kinšasoje to per daug nesimatė. Kareiviai, išgirdę, kad prezidentas S. Mobutu paliko kraštą, išsilakstė į savo kaimus. Kai kurie iš jų prisijungė prie sukilėlių. Paskutinėmis dienomis Zairo generolas Likulia Bolongo, kuris buvo paskirtas ginti sostinę, rinko aukas tarp miesto biznierių, sakydamas, esą reikia duoti kuo daugiau, nes jam reikia papirkti kareivius, kad šie neplėštų miesto gyventojų. Prieš sukilėliams atėinant, gynybos vadas dingo. Kareiviai pasitenkino, plėšikaudami vakarais gatvėse, tamsos priedangoje, tačiau gyventojai vengė rodytis gatvėse net ir dienos metu. Daug darbininkų didesnėse įmonėse buvo paskelbę streikus. Miesto transportas buvo sustojęs, tačiau prie benzino

stojų ir maisto parduotuvių stovėjo žmonių eilės.

Pirmąją naujos valdžios dieną pasirodė skubiai išleisti laikraščiai. Pranešta, kad Zairo valstybės daugiau nebėra. Įsteigta "Kongo Demokratinė respublika". Buvusio režimo kareiviai raginami atiduoti ginklus naujai valdžiai. Žmonės kviečiami bendradarbiauti su nauja vyriausybe, laikytis tvarkos ir vykdyti savo pareigas.

Nurodoma, kad amerikiečiai biznieriai, misionieriai ir kiti Kinšasos užsieniečiai toli nebėgo, o tik į kaimyninį Gaboną ar Kongą. Dabar jie grįžta atgal į savo paliktus namus.

Sukilėlių vadas L. Kabila neturi gero vardo tarp amerikiečių dėl savo elgesio su hutų genties pabėgėliais iš Ruandos. Daug jų dingo be žinios Zairo džiunglėse. Daug pabėgėlių žuvo nuo bado ar įvairių ligų. Pasaulio žurnalistai ir fotografai grįžo į Kongą stebėti, ką Kabila darys, perėmęs valdžią. Patarėjų, pakviestų ir savanoriškai besisiūlančių, jam netrūksta.

Keliais sakiniiais

• Pasaulyje šiek tiek nukrito aukso kainos. Jos liko nepastovios – apie 356 dol. už unciją. Dėl to daugiausia kenčia Pietų Afrikos respublika. Sakoma, kad tuo atveju, jei kaina pasieks 330 dolerių už unciją, kasyklos pasidarys nuostolingos. Kai kurių Vakarų valstybių centriniai bankai sumažino savo seifuose laikomas aukso atsargas. Taip pasielgė Kanada, Belgija, Olandija. Tai prisidėjo prie kainų kritimo.

• "The Washington Post" laikraštis paskelbė žinią, kad susekti Amerikoje šnipinėję Izraelio agentai. Izraelis tą žinią paneigė, sakydamas, kad JAV yra svarbiausias Izraelio draugas ir jokių šnipų Izraelis čia nenaudoja.

• Prezidentas B. Clinton lankėsi Meksikoje, kur aptarė prekybos, narkotikų kontrabandos ir imigrantų reikalus. Prezidentas pabrėžė, kad daugelis abiejų valstybių problemų ir bėdų yra panašios, todėl ir spręsti jas reikia bendromis jėgomis. Meksikiečiai mėgsta B. Clinton, nes jis čia praleido medaus mėnesį.

* Tarptautinis karo

nusikaltimų teismas Hagoje pripažino kaltu Dusan Tadi dėl žiauraus elgesio su belaisviais Serbijos stovyklose, tačiau iš 31 kaltinimo 20 atmetė dėl įrodymų stokos. Teisme iškeltas faktas, kad teisiams tik mažesnieji karo nusikaltėliai. Iš 74 apkaltintų tik 8 buvo suimti, o didieji serbų vadai kaip Radovan Karadžičius ir generolas Ratko Mladičius yra laisvi ir, turimomis žiniomis, turtėja iš spekuliacijos cigaretėmis bei naftos produktais.

• Prezidentas B. Clinton aplankė Kosta Riką ir jos prižiūrimus gamtos parkus, kurie pilni niekur kitur nebe gyvenančių paukščių ir žvėrių. Valstybė iš turistų uždirba milijonus dolerių, t.y. daugiau negu už eksportuojamus bananus, nes turistai važiuoja pamatyti žmogaus taršos nepalietų džiunglių.

• Be užsienio paskolų neišsiverčia jokia pasaulio valstybė. Daugiausia skolų turi Brazilija, Turkija, Argentina, Alžyras, Vengrija.

• Rytiniame Rusijos mieste – Vladivostoke demonstravo šimtai kasyklų darbininkų. Angliakasiai reikalavo sutvarkyti elektros

energijos tiekimą. Kartais 800,000 miesto gyventojų visą dieną neturi elektros. Grįžę iš darbo angliakasiai negali net nusiprausti.

• Ukrainos prezidentas Leonidas Kučma ir JAV viceprezidentas Al Gore gegužės 16 d. pasirašė sutartį, kurioje Ukraina pasižada sunaikinti paskutines turimas SS-24 balistines raketas, skirtas nešti branduolinius užtaisus.

• Rusijos prezidentas B. Jelcinas pasakė per radiją kalbą, kurioje pranešė pasirašęs dekretą, nurodantį, kad valdininkai praneštų vyriausybei apie savo pajamas ir turimą nuosavybę. Prezidentas pats greitai padarysias. Jis noris pakeisti tokią padėtį, kurioje asmuo, siekiantis tapti turtingu, bando gauti valdišką tarnybą. "Kyšių ėmimas yra lyg piktžolė. Nors jas ir ravi, jos vis vien auga. O jei paliksi neravėtą lauką, visa žemė apaugs vien piktžolėmis", - pasakė jis.

• Turkijos bombonešiai daužė Irako kurdų stovyklas. Irako vyriausybė vėl protestavo dėl svetimų jėgų

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pima klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redaktoriaus skiltis

ATMINIMAS

Kanadoje, netoli Toronto esančioje vietovėje, vadinamoje Mississauga, yra siaurutė Stavebank gatvelė, kurią perpus kerta Karalienės Elžbietos greitkelis. Dieną ir naktį, gerokai viršydami nustatytą greičio ribą, švilpia juo lengvųjų automobilių virtinės, o nuo jų nemaž neatsilikdamos traukia "aštuoniolikaračių" vilkikų voros. Tik akimirksniu užsisiopsojus ir sumąžinus greitį, būtum nublokštas į pašalį. Ko gero, iš sulamdytos mašinos jau nebeišliptum. Tavęs, tikriausia, jau nebebūtų, tarsi kokio neapdairaus kiškio, stirniuko ar balandžio. Ne vieną jų teko matyti, gulintį pakelėje, anot liūdnei ironiško lietuvių posakio: "Sveikumo tai sveikas, ale nebegyvas."

O šalia greitkelio, visai ne "bankiškoje" gatvelėje net lėtai važiuodamas gali nepastebėti kiek atokiau esančio Anapilio. Bet juk čia - Ontario provincijoje gyvenančių lietuvių suėjimo vieta. Čia bažnyčia, klebonija, parapijos salė, "Tėviškės žiburių" redakcija. Čia pat ir kapeliai, per keliolika metų suspėję smarkiai išsiplėsti. Kai lankiausi juose, jau vakarėjo. Ilgi šešėliai nusidriekė nuo tiesiomis eilėmis išrikiuotų antkapių. O ant jų - pavardės tų, kurie ne savo valia turėjo palikti Tėvynę. Tų, kurie galėjo tęsti kūrybinį darbą: statyti gražius namus ir puošnius tiltus, rašyti eilėraščius, kurti muziką arba tiesiog ramiai dirbaučius gimtinės laukuose. Atsisveikinimo valandai atėjus, būtų atgulę greta savo artimųjų ir protėvių. Dabar jie ilsisi svetimo, nors ir svetingu vadinamo krašto smėlyje.

Būtų Lietuvai pravertusios ir darbščios gero meistro, skauto Balio Poškos rankos, jo išmintis ir sukauptoji patirtis. Tikriausia būtų triušęs kažkur netoli gimtojo Grinkiškio, Dotnuvos ar Kėdainių, dosniai dalijęsis metalo darbų ir mašinų mokslo paslaptimis. Didžiulė meilė

Tėvynei padėjo jam įveikti Geležinę Uždangą ir kelis kartus aplankyti tėvų žemę. O koks jis buvo laimingas, kai, artimiesiems padedant, galėjo nors kelioms valandoms (slapčia) apsilankyti Lietuvoje likusio brolio sodyboje, išvysti gimtojo kaimo klonius! Jis ne vieną kartą kalbėjo:

- Man nereikia kareivinėmis atsiduodančių, propagandinių Inturisto ekskursijų po vietas, kurios nieko bendro su mano gyvenimu niekada neturėjo. Aš troškau tik minutėlę pasėdėti ant to akmens, kuris iki šios dienos Šušvės pakrantėje tebėra. Kodėl "jie" neleidžia? Kodėl lyg iš katorgos ištrūkęs kalinys turiu drebėti, kad kažkas svetimas bet kuriuo momentu gali mane išmesti ir net nubauti už lankymąsi tėviškėje? Ko "šitie" bijo?

Tačiau okupantai bene labiausiai bijojo Meilės Tėvynei. Bijoję, kad gilus ilgesys gali įžiebtį prislopusiose tėvynainių sielose kovos ugnį. Net laikydami Lietuvoje tokią didžiulę armadą, bijoję nuoširdaus išsiilgusių giminių pasikalbėjimo.

Dėdė Balys, kaip visi jį vadindavome, įveikęs didžiules abejones, širdies gilumoje tikėjo, kad ateis diena, kai nebereiks klausti svetimųjų leidimo ir verkti, jo negavus. Ne viskas patiko jam ir kai kurių giminių elgesyje. Jis nepritarė išlaidumui ir apsišalimui, per daug dažnam stiklo kilnojimui ir grubumui tarpusavio santykiuose. Bet labiausiai jį žeidė jų abejingumas ir susitaikymas su priespauda, primityvus didžiavimasis savo tuščia buitimi ir nutolimas nuo tikrųjų vertybių. Štai šiuo požiūriu jis iš tikrųjų buvo labai pavojingas okupantui, nes nenorėjo susitaikyti su jų peršama mintimi apie priespaudos nenugalimumą.

Šią vasarą sueis lygiai 10 metų, kai jis, dar gana senas, atsisveikino amžiams.

KAIMYNAMS - ENERGIJA, O LIETUVAI - TARŠA

Juozas Žygas

Daug sykių teko spaudoje skaityti apie tai, kad reikia praveisti aukštos įtampos liniją elektros energijai į Lenkiją tiekti. Paviršutiniškai žiūrint, visokias eksporto pastangas tektų tik palaiminti. Žinoma, jeigu elektros tiekimas ir atsisakymai būtų tvarkomi taip, kaip tarp išsivysčiusių valstybių daroma. Tik bėda yra ta, kad energijos gavėjai, išskyrus Latviją, pažadais temoka. Be to, Lietuvoje niekas tikros elektros savikainos nežino: vieną sykį rašoma vienaip, o kitą sykį - visai kitaip.

Paskutiniu metu teko skaityti, kad 1 kilovatvalandės gamybos savikaina yra 3.2 ct. Čia yra tik dalis tiesos, nes tame pačiame straipsnyje kiek toliau rašoma, kad, viską suskaičiavus, 1 kwh savikaina yra 15.3 ct. Tai jau būtų arčiau tiesos.

Kiek prisimenu, tai kitais metais turėtų sueiti 40 metų, kaip paleista pirmoji Vakarų pasaulio komercinė atominė jėgainė. Teko dirbti prie jos įrengimo ir ją paleidžiant. Tada buvo rašoma, kad pradėjus veikti atominėms jėgainėms, elektros energija bus tokia pigi, kad neberekės nė

elektros skaitiklių. Bet pradėjus antrai ir trečiai jėgainei veikti, elektros energija pradėjo brangti.

Gal prieš 30 metų viename seminare, kurie kiekvieną mėnesį vykdavo, buvo iškeltas klausimas, kodėl vietoje žadėtos pigios elektros, jos kaina pradėjo kilti. Paaiškėjo, kad pirmiausia, Atominės energijos komisijai reikalinga įvesti įvairias saugumo sistemas, jėgainių statyba nepaprastai pabrango. Vien gautų paskolų procentams mokėti reikia labai didelių sumų. Paskui kiekvienas uždirbtas doleris yra dalijamas į 5 nelygias dalis: 1 - elektros energijos gamyba; 2 - srovės tiekimas (transformatoriai, aukštos įtampos tinklas ir kt.); 3 - administracija ir pinigų už panaudotą energiją surinkimas; 4 - amortizacija (jai skiriama liūto dalis); 5 - mokesčiai ir pelnas. Commonwealth Edison Co. iš savo 6 atominų jėgainių srovę tiekianti Čikagai ir jos apylinkėms, nustatė pačią aukščiausią kainą visuose Vidurio Vakaruose.

Visiems, kurie daugiau ar mažiau Lietuvos spauda domisi, iki įkryrėjimo nusibodo skaityti: "Rusija už skolų nesumokėjimą graso nutraukti dujų tiekimą", "Rusija už skolų negrąžinimą graso sustabdyti atominio kuro kasečių tiekimą". Taip atsitinka todėl, kad energetikai patys nežino, kiek jiems energijos

pagaminimas kainuoja ir kur pinigai eina! Jie nežino, kad kiekvieną mėnesį dalis pinigų turi eiti į kuro pirkimo sąskaitą, o kita dalis - amortizacijai. Kadangi jėgainė statybos skolų neturi, tai ta dalis turėtų eiti naujos jėgainės statybai. Dabar Lietuvoje dar nėra apsispręsta, kuomet šios jėgainės po 7 - 8 metų bus uždarytos, kas jas pakeis. Dar yra minima ir nauja atominė jėgainė. Jeigu taip, tai jau būtų laikas jos projektus rengti, žinoma, kviečiant Vakarų projektuotojus ir naudojant visą jų įrangą. Pavyzdžiui, Amerikoje jėgainę pastačius, dar praicina 2-3 metai, kol po visų bandymų suteikiama teisė pilnai ją naudoti.

Jau buvo minėta, kad 1 kwh gamybos tikroji savikaina yra 15.3 ct. Nepaisant to, Gudijai energija parduodama (ir dar net skolon!) po 7.6 ct, Latvijai - po 10 centų už kilovatvalandę. Karaliaučiaus kraštui, kadangi tolimas atstumas, siūloma už 8.8 ct kwh. Tuo tarpu Lietuvos vartotojai turi mokėti trigubai daugiau. Aiškiai matosi, kad į šią sumą nėra įskaityta amortizacija ir, kas svarbiausia, panaudoto kuro apsauga keliems šimtmečiams bei reaktorių "pakasytos". Esant dabartinei energetikos politikai, kaimynai gauna pigią energiją, o Lietuvai lieka orimulsijos užteršta gamta ir radioaktyvių atliekų kapinynas.

Iš visur - apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

įsibrovimo. Irako parlamento pareiškime sakoma, kad tai pažeidžia geros kaimynystės taisykles, tarptautinius įstatymus ir Jungtinių Tautų chartiją.

• Po ilgesnio lietaus pietų Kinijoje prasidėjo potvyniai, kuriuose žuvo šimtai žmonių, sugriauta tūkstančiai namų.

• Portugalijos spauda pranešė apie statybos bendrovę, kurioje darbininkams, įpratusiems vartoti narkotikus, apmokama narkotikais. Triskart per dieną darbininkai gauna dozę kokaino ar heroino. Jie gauna švirkštą ir patys išleidžia tų nuodų, o paskui dirba kaip pašėlę. Darbdaviai suimti ir įkalinti.

• Pasaulyje labai neigiamą įspūdį palieka Alžyro "Islamo Išganymo fronto" veikla. Artėjant parlamento rinkimams, tas frontas ragina gyventojus balsavimą boikotuoti, nes kariuomenės remiama

vyriausybė neleidžia frontui kelti savo kandidatų. Nakties metu Išganymo fronto teroristai užpuolė kaimą, esantį netoli Alžyro miesto, ir nužudė 93 gyventojus, tarp jų - tris vaikus. Dar 25 žmonės gydomi ligoninėje. Kitame kaime prieš savaitę fronto "kariai", peiliais ir kirviais išskerdė 30 žmonių, tarp jų - 7 moteris, 17 vaikų, iš kurių du - kūdikiai. Vyriausybė vadina tuos fanatikus "kriminalistų gauja". Net musulmonų dvasiškai piktinasi, kad tokie "kovotojai" kuria blogą islamo įvaizdį.

• Jau septintą sykį iš eilės Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisija, posėdžiaujanti Ženevoje, atsisakė apkalinti Kiniją dėl tų teisių laužymo.

• Rusijos Duma atsisakė patvirtinti (ratifikuoti) sutartį, draudžiančią cheminius ginklus. Dumos vadovai žada svarstyti šią sutartį rudenį.

Šiuo metu valstybė neturinti lėšų cheminių ginklų naikiniui.

• Prancūzija atsisakė prisidėti prie JAV priimto įstatymo, kuris baudžia prekybos bendroves už prekiavimą su Kuba. Prekybos ministras paaiškino spaudai, kad Prancūzija yra suvereni valstybė ir savarankiškai sprendžia, su kuo prekiauti.

• Kubos valdžia pripažino, kad cukraus derlius šiemet bus menkesnis už pernykštį. Trūksta ūkio mašinų ir trąšų.

• Texas valstijoje kilęs nedidelis sąjūdis steigti nepriklausomą valstybę baigėsi po to, kai vienas vadas buvo nušautas, o kitas pasidavė policijai.

• Kinijoje žmogus padėjo bombą netoli valdžios ir komunistų partijos pastato. Jis pats susisprogdino, palikdamas raštą, kurio turinio valdžia neskelbia.

NUOSTABI JAUNŲJŲ SĖKMĖ:

(Prienu 2-oji vidurinė mokykla
pasaulinėse INTERNET varžybose
laimėjo III vietą)

Moksleiviai garsina savo bendruomenę, aprašydami ją pasauliniame Internet tinkle.

Prienu 2-osios vidurinės mokyklos moksleiviai Internet'ui pateikia informaciją apie Prienus, taip pažymėdami šį nedidelį miestą pasaulio žemėlapyje. Po kelių sunkaus darbo mėnesių mūsų mokyklos komanda buvo išrinkta iš kelių šimtų mokyklų ir pateko į "International Schools CyberFair 96" varžybų finalą.

CyberFair – tai varžybos, kuriose dalyvauja moksleiviai iki 18 metų iš viso pasaulio. Varžybų užduotis – sukurti Internet'o informacinius puslapius, kuriuose atspindėtų, kuo yra žymus moksleivių gimtasis kraštas, jo bendruomenė, gamta ir kt. Šių nuostabių varžybų laimėtojai bus paskelbti apdovanojimų ceremonijos metu gegužės 14 d.

Prienu antrosios vidurinės mokyklos mokiniai apie šį projektą sužinojo, iki darbų pateikimo termino likus trims savaitėms. Kuo išžymūs Prienu? Sklandytuvais! Per pusę valandos buvo suburta komanda, aptartas pasirengimo planas ir po dvidešimties dienų pasirodė visiškai neblogi Internet'o puslapiai "Kur gimsta sklandytuvai". Moksleiviams Laurai Montvilaitei, Jurgitai Mačiulytei, Jurgitai Domeikaitei ir Liutaurui Domeikai techniniais klausimais gelbėjo Rasa ir Marius Alaburdos, šios mokyklos informatikos mokytojai, o puslapius išversti į anglų kalbą padėjo Irena Be-

Marius Alaburda

tiene, kuri, beje, ilgą laiką dirbo sklandytuvų gamykloje. Taip pat komandai labai pagelbėjo Atviros Lietuvos Fondas, suteikęs vietos savo "serveryje".

Tarptautinės CyberFair varžybos jau antri metai yra pats didžiausias tokio tipo įvykis Internet'e. Varžybas remia MCI, Cisco Systems, Network Solutions ir Global SchoolNet Foundation. Šiais metais jose dalyvavo daugiau kaip 20.000 moksleivių iš 258 mokyklų, esančių 37 valstybėse. Visi moksleivių paruošti puslapiai buvo vertinami pagal iš anksto žinomus vertinimo kriterijus. Savo kolegų darbus visą mėnesį vertino visos konkurse dalyvavusios mokyklos. Mokiniai tapo tarsi savo bendruomenės atstovais ir pateikę informaciją apie gimtąjį kraštą visam pasauliui, taip pat susipažino su informacijos ruošimo Internet'ui paslaptimis, kurios jiems pagelbės ir ateityje.

Varžybų apdovanojimų ceremonija vyko gegužės 14 dieną, Qualcomm auditorijoje San Diego mieste (Kalifornijos valstija, JAV). Mokyklų komandos taip pat dalyvavo šioje ceremonijoje, tačiau neįprastu būdu – naudodami specialią įrangą, skirtą kompiuterinėms konferencijoms Internet'e bei dvipusius audio tiltus. Varžybų rėmėjai moksleiviams parengė puikius prizus, kurie pagelbės jų žinių gilimui. Ceremonijoje dalyvavo gausybė svečių, tarp kurių buvo ir Vint Cerf iš MCI, kuris yra laikomas Internet "tėvu".

Daugiau žinių apie CyberFair varžybas, įskaitant ir tikslią informaciją apie jose dalyvaujančias mokyklas, rėmėjus, prizus, o taip pat ir nuorodas apie konkursui pateiktus darbus Jūs galite rasti Internet'e adresu: <http://www.gsn.org/gsn/cb>. Jei norite daugiau sužinoti apie Prienu antrosios vidurinės mokyklos moksleivių darbą, kviečiame aplankyti Internet puslapius adresu: <http://ntp.osf.lt/cfair>. Taip pat Jūs galite parašyti mums Internet paštu adresu: marius@2vm.prien.soros.lt.

REDAKCIJOS PRANEŠIMAS: PRIENIŠKIUS LYDĖJO SĖKMĖ

Kaip "Dirvai" pranešė APPLE programos aktyvi dalyvė Amanda Muliolienė, Prienu 2-osios vidurinės mokyklos komandą pasaulinių CyberFair varžybų finale lydėjo nuostabi sėkmė: savo kategorijoje jie užėmė trečiąją vietą! Jiems atiteks ir labai vertinga dovana. Mokytoja A. Muliolienė jau kalbėjosi su laimingaisiais prieniškiais per Internet'ą. "Dirvos" redakcija juos taip pat sveikina ir džiaugiasi jaunųjų kompiuterininkų sėkme. Linkime jiems naujų laimėjimų, mokantis informatikos ir garsinant Lietuvą savo gražiais darbais.

Redakcija laišku jau kreipėsi į mokytojus Rasą ir Marių Alaburdą, prašydama atsiųsti medžiagą apie Prienu sklandytuvų gamintojus bei kitas šio gražaus Suvalkijos kampelio idomybes.

TAUTININKAI SUSITINKA SU ŪKININKAIS

Dr. inž. Leonas Milčius

Gegužės 23 d. Lietuvių Tautininkų sąjungos Kauno rajono valdyba kartu su Žemės ūkio rūmais ir Žemės savininkų sąjunga organizavo susitikimą su Čekiškės seniūnijos ūkininkais ir aptarė, kaip seniūnijos, savivaldybės ir kitos valdžios įstaigos turėtų padėti ūkininkams. Susitikimui pirmininkavo LTS Kauno rajono valdybos pirmininkas zooinžinierius Kęstutis Juknis. Pranešimus skaitė Žemės savininkų sąjungos pirmininkė Antanina Venskūnienė, šios sąjungos Kauno rajono skyriaus pirmininkas dr. Vytautas Duda, Žemės ūkio rūmų konsultantas agronomas Artūras Masiliauskas, Žemės ūkio Inžinerijos

instituto Konstravimo - projektavimo biuro vedėjas dr. inž. Leonas Milčius, Kauno raj. savivaldybės Žemės ūkio skyriaus vedėjas Vytautas Šniauka.

Specialistai ir mokslininkai aiškino, kaip reikėtų pradėti ūkininkauti, kokią paramą ūkininkams gali suteikti valstybė, kokios bus javų, gyvulių ir kitos žemės ūkio produkcijos supirkimo kainos, kokias subsidijas ir už ką šiais metais skirs valstybė. Ūkininkai kalbėjo apie esamus sunkumus, skundėsi, kad vis negali atgauti žemės, o subankrutavusios žemės ūkio bendrovės negražina jiems priklausančios turto dalies.

Žmonės labai norėtų, kad prie seniūnijų būtų kuriami valstybės remiami agroservisai, o visa parama ūkininkams būtų skirstoma taip pat per seniūnijas. Susirinkimas priėmė rezoliuciją, kurioje prašė, kad Seimas ir Vyriausybė daugiau padėtų ūkininkams, kad Lietuvos kaimas galėtų pagaliau atsigausti ir pradėti normaliai dirbti.

Žmonės prašė, kad tokių susitikimų būtų daugiau, nes dabar kaimo reikalais beveik niekas nesirūpina, kaimiečiai palikti likimo valiai. Kauno rajono tautininkai tokius susitikimus planuoja rengti ir kitose seniūnijose, o ateityje surengti viso rajono ūkininkų konferenciją.

KELIONĖ Į MAŽĄJĄ LIETUVĄ

Gintaras Visockas

(spausdinama sutrumpintai)

Mes visi keliaujame. Keliaujame po Lietuvą ir po užsienius. Vieni iš mūsų nori geriau pažinti gimtąjį kraštą, kiti trokšta pasigrožėti egzotiškais šalimis, tretį svetur siekia nusipirkti pigesnių prekių. Tačiau patys prasmingiausi, labiausiai jaudinantys žygiai, mano supratimu, gali būti tik pas vargstančius brolius Rusijoje, Gudijoje (Baltarusijoje) ar Lenkijoje.

Tauragės savivaldybės teisės patarėjas, Žemaičių kultūros draugijos narys Kazys Juknius nuolat važiuoja į Mažąją Lietuvą – dabartinę Kaliningrado sritį. Lanko tuos Kaliningrado srities miestus, miestelius ir gyvenvietes, kur dar gyvena lietuvių šeimos. Tėvams nuveža lietuviškų knygų ir laikraščių, jų vaikams – saldinių, pyragų, kam reikia – ir batų. Rusiškose Kaliningrado srities mokyklose jo kvietimu koncertuoja Lietuvos etnografiniai ansambliai (Tauragės rajono Lauksargių mokyklos moksleiviai ir Šilalės kultūros centro ansamblis "Kuplė"). Tokių vakaronių, be abejo, K. Juknius vienas nepajėgtų surengti. Jam padeda Šilalės, Šilutės, Tauragės mokytojos, kartą per savaitę važiuojančios į Kaliningrado žemę vesti gimtosios kalbos pamokų negausioms lietuvių vaikučių grupelėms dabartiniame Sovietske, Niemane, Timiriazėve... Padeda verslininkai, bendrovės... Ištiesia pagalbos ranką tie žmonės, kurie suvokia, kaip svarbu, jog lietuviai anapus Nemuno mokėtų lietuviškai šnekėti.

Viena pastarųjų K. Jukniaus organizuotų kelionių buvo į Luniną, Rževską ir Timiriazėvą. Prasminga, jaudinanti kelionė. Nors rusiškų mokyklų koridoriuose dar tebekabo naujutėliai, atrodo, tik vakar tapyti Markso, Engelso, Lenino portretai, nors kai kurie rusai neiškentė nepaklausę, ar reikėjo Lietuvai "atsiskirti" nuo Rusijos ir ar ne geriau Lietuvai vėl prisijungti, kaip tai jau daro Baltarusija, visur mus sutiko draugiškai. Rusų moksleiviai, net patys didžiausi padaužos ir mušeikos, koridoriuose pagarbiai sveikinosi "liaba die-na". Visur mūsų tautinius šokus rusai stebėjo su didžiausiu susidomėjimu, o paskui būtinai palydėdavo nuoširdžiausiomis katutėmis.

Lunino mokyklos direktorius istorikas Sergejus Jerofėjus, skyręs savo mokykloje lietuvių kalbos mo-

kymui erdvią klasę, gyrė mus už tokį atkaklų norą per amžių amžius išlikti savimi – lietuviais. Jo tvirtinimu, net kai kurie rusų tautybės vaikai lanko kartą per savaitę vykstančias lietuvių kalbos pamokas (šias pamokas finansuoja Lietuva). Jiems įdomu bendrauti su mokytojais, atvykstančiais iš Lietuvos. Jie nori draugauti su lietuviukais. Jie, be abejo, svajoja apie ekskursiją į Lietuvą.

Kad Lunino mokyklos vadovas S. Jerofėjus sako tiesą apie Kaliningrado srities rusų norą mokytis lietuvių kalbos, įsitikinau pats: ir Lunine, ir Timiriazėve beveik be klaidų lietuviškus eilėraštukus deklamavo kelios mergaitės ir berniukas, kurių abu tėvai yra rusai.

Po kiekvieno lietuviško koncerto moksleiviams K. Juknius, padedamas lietuvių mokytojų ir vietinių lietuvių, dalijo dovanas – lietuviškus margučius, šokoladus, "Valstiečių laikraščio" fondo "Kaimo vaikai" atvežtus saldinius, gardumynus. Visi vaikučiai – ir rusai, ir lietuviai – dekojo lietuviškai – "ačiū". O Lunino, Rževsko, Timiriazėvo mokytojai apgalvestavo, kad svečių iš Lietuvos jie negali sutikti pagal rusišką paprotį – su duona ir druska. Daugelis iš jų paskutinį atlyginimą gavo tik praėjusių metų spalio-lapkričio mėnesį...

Prieš devynerius metus teko keletą sykių lankytis Mažajoje Lietuvoje. Tuo metu buvo visai kitaip. Kaliningrado srities lietuviai su manimi bijojo kalbėti lietuviškai – ne tik gatvėje, laiptinėje, bet ir savo namuose. Kad tik lietuviškų žodžių neišgirstų kaimynas ir nepavadintų nacionalistu.

Laikai keičiasi. Dabar Kaliningrado srityje lietuviškai galima drąsiai šnekėti. Niekas nedraudžia. Lietuvių kalbos studijavimas šiuo metu čia net skatinamas. Ir mes privalome puoselėti, remti, branginti kiekvieną beužsiamežgantį draugystės, savitarpio supratimo, abipusės pagarbos daigą Kaliningrado srityje. Šią vasarą, jeigu niekas nesutrukdytų, Lietuvoje K. Jukniaus iniciatyva atostogaus Kaliningrado srities lietuvių vaikų grupė. Juos priklausti žada "Geležinio vilko" Tauragės bataliono vadovybė. Kaliningrado srities lietuvių atostogos Lietuvoje paliks vaikams išpūdžių ir prisiminimų visam gyvenimui.

"Valstiečių laikraštis"

JAV LB FLORIDOS APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Jurgis Savaitis

(spausdinama sutrumpintai)

JAV Lietuvių Bendruomenės Floridos apygardos metinis suvažiavimas įvyko balandžio 26-27 dienomis Sunny Hills vietovėje. Dauguma kitų apylinkių atstovų jau išvakarėse po ilgokų kelionių apsistojo Holiday Inn viešbutyje Chipley – apie 15 mylių nuo Sunny Hills. Čia juos šiltai sutiko vietiniai LB nariai.

Suvažiavimo pradžią Šv. Teresės parapijos salėje paskelbė apygardos pirmininkas L. Siemaška ir apylinkės pirmininkė L. Savaitienė. Suvažiavimą malda pradėjo kunigas dr. M. Čyvas, kuris po to perskaitė 1996 metais mirusiųjų Floridos apygardos narių pavardes. L. Siemaškos prašymu visos apylinkės iš anksto įteikė savo metinės veiklos pranešimus raštu, todėl pasisakymai buvo gana trumpi. Floridos apygarda turi daugiau kaip 700 narių. Gausiausia yra St. Petersburgo apylinkė – daugiau kaip 280 narių.

St. Petersburgo apylinkė jau pernai buvo susitarusi su Tampa Shriners ligonine dėl Lietuvos vaikų, kuriems reikalingos sudėtingos operacijos, gydymo. Pirmoji 1996 m. rugsėjo 5 d. atvyko Saulutė Misiūnaitė, tada dar tik 20 mėnesių amžiaus. Ji savo trumpame gyvenime nebuvo vaikščiojusi. Dabar, po abiejų kojų ir dešinės rankos operacijų ji vaikšto, naudodamasi specialiu prietaisu. Po pusmečio jai vėl teks grįžti į Tamos ligoninę.

Apylinkės išdininkė L. Kynienė pateikė apyskaitą: iš viso Lietuvos vaikų gydymui surinkta 7,143 dol., Saulutės ir jos motinos reikalams išleista 1,652 dol. "Lietuvos Vaikų Vilčiai" tarpininkaujant, ruošiamasi atvežti dar du vaikus iš Lietuvos.

Pranešta, kad A. Armalis yra paruošęs leidinėlį socialiniais klausimais. Ieškome šaltinių šį leidinėlį išspausdinti ir platinti. Galvojame kreiptis į Socialinių reikalų tarybą.

Tolimesniems posėdžiams persikėlėme į Sunny Hills Community Center, nes parapijos salę reikėjo paruošti šio vakaro banketui. Čia Algirdas Rimas, 1991-1994 m. buvęs JAV ambasadoriaus Vilniuje pirmuoju padėjėju, o dabar – LB krašto valdybos ekonominių reikalų tarybos pirmininkas, pasakė išsamią kalbą apie Amerikos Lietuvių Bendruomenės paramą įgyvendant Lietuvos politinius ir ekonominius siekius. Nors

Lietuva vėl nepriklausoma ir konstituciškai valdoma valstybė, tačiau reikės dar daug darbo, kol Lietuvos nepriklausomybė bus įtvirtinta, kol joje išsigalės demokratija ir teisėtumas, suklestės jos ekonominis gyvenimas ir bus išspręstos rimtos socialinės problemos.

Neatrodė, kad Lietuvai teks pakliūti į NATO gretas pirmoje naujų narių bangoje, tačiau vistiek reikia stengtis, kad HCR 10 Kongrese būtų priimta, nes naujos valstybės į NATO bus ir vėliau priimanos.

Amerikos lietuvių įnašas į Lietuvos valstybės atstatymą ir krašto ekonomikos plėtojimą yra stambus. Finansų ministerijoje dirbo floridiškai Zenonas Petkus ir Vytautas Dudėnas – dabar jau Seimo narys. Viceministrų pareigas užimti buvo pakviesti trys buvę JAV pulkininkai: Algis Garsys, Jonas Kronkaitis ir Romas Kiliuskas. Nemažai Amerikos lietuvių dirba švietimo, sveikatos apsaugos, teisėsaugos ir verslo srityse. Kartu su rektorium Vytautu Didžiojo Universitete iš JAV atvykusių dėstytojų skaičius viršijo 35. Švietimo srityje daug pasidarbavo APPLE organizacijos mokytojai. Amerikos lietuviai teisininkai padėjo sudaryti Lietuvos Konstitucijos projektą. Lietuviai verslininkai investuoja savo ir pritraukia kitų kapitalą. Iš dalies jų dėka investicijos iš JAV į Lietuvą pasiekė arti 60 milijonų dolerių.

Pasinaudojant nauja informacijos technologija – Internet'u – yra renkami duomenys apie Amerikos lietuvių, ypač jaunimą, turintį Lietuvai naudingų įgūdžių. Bandoma sudaryti sąrašą žmonių, kuriems būtų galima siūlyti bent laikinai pasidarbauti Lietuvoje anglų kalbos mokytojais, įvairiais specialistais arba užimti pareigas bendrovėse ar valdžioje. Šiame projekte LB žada artimai bendradarbiauti su Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Ekonominį reikalų taryba ruošia naują laidą knygelės, kuri padėtų Lietuvos verslininkams rasti rinkas ir investicijų šaltinius Amerikoje.

Taigi, kai kurių žmonių įvaizdis, kad lietuviška veikla Amerikoje merdi, neatitinka tikrovės. Sąlygos pasikeitė, pasikeitė gal ir mūsų gretos ir veiklos būdai, bet nepasikeitė mūsų ryžtas išlikti dvasioje lietuviams ir sielotis dėl Lietuvos gerovės.

Prieš suvažiavimą L. Siemaška išsiuntinėjo visoms apylinkėms klausimus apie santykius tarp Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir JAV Lietuvių Bendruomenės. Daugiau kaip valandą užsitęsusiame diskusijose buvo pasisakymų, kad dabar, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Pasaulio lietuvių centras yra Vilniuje, o ne Lemonte. Įvairiuose kraštuose veikiančios lietuvių bendruomenės galėtų priklausyti visos tas bendruomenes jungiančiam centrui. Tas centras ne valdytų, o informuotų ir padėtų mažesnėms bendruomenėms. Sunny Hills valdybos narys J. Savaitis priminė Pirmojo Pasaulio Lietuvių kongreso, įvykusio Kaune 1935 m., įkurtą Pasaulio Lietuvių Sąjungą, kuri turėjo veikti kultūrinėje bei ekonominėje srityje ir išvystyti gyvą užsienio lietuvių bendradarbiavimą su nepriklausoma Lietuva. Ši sąjunga 1937-40 m. leido dvisavaitinį žurnalą "Pasaulio lietuvių" (išleisti 59 numeriai), kurį materialiai rėmė ir Lietuvos vyriausybė. Gal ir dabar reiktų eiti šia kryptimi.

Suvažiavimo dalyviai ir vietiniai LB nariai pavakavę vėl rinkosi į parapijos salę. Po vakarienos vietinės pajėgos atliko meninę programą. E. Žebertavičienė žemaitiškai padeklamavo linksmą poemą. "Antrosios jaunystės" choras, vadovaujamas G. Beleckienės, padainavo bene 20 dainų pyne. Prie kai kurių gerai žinomų dainų prisidėjo visi banketo dalyviai ir visa salė skambėjo. Sužavėjo kun. L. Musteikis, savo skambiu balsu dainuodamas "Kur tas šaltinėlis" solo dalis. Programą užbaigė E. Žebertavičienė, padainuodama kelias Lietuvos kompozitorių sukurtas dainas.

Sekmadienio ryto programoje buvo naujos apygardos valdybos rinkimas ateinančioms trimis metams ir 1998 metų suvažiavimo vietos bei laiko nustatymas. Nepavykus išrinkti naują valdybą, pirmininkas L. Siemaška ir kiti dabartinės valdybos nariai sutiko eiti pareigas, kol gegužės mėnesį išrinkta naujoji LB XV-toji Taryba susirinks pirmajai darbo sesijai, kuri įvyks spalio mėnesį Baltimorėje ar Filadelfijoje (Philadelphia). Apygardos suvažiavimą 1998 m. pavesta bendromis jėgomis surengti Palm Beach ir Auksinio Kranto apylinkėms, kurios pačios nustatys laiką.

Visi suvažiavimo dalyviai 11:00 v. perėjo į Šv.

Teresės bažnyčią lietuviškoms pamaldoms, o po jų vėl grįžo į parapijos salę priešpiečiams ir nutarimų komisijos pranešimui. Į šią komisiją suvažiavimo pradžioje buvo išrinkti A. Karnius, M. Šilkaitis ir D. Siemaškievė, kuri ir perskaitė siūlomus nutarimus. Jie bus suredaguoti ir išsiuntinėti apylinkių valdyboms tvirtinti.

Išreikštos padėkos: Sunny Hills apylinkės valdybai – už šio suvažiavimo surengimą, pulk. A. Garsiui ir St. Petersburgo apylinkės valdybai, Vidai ir Giedriui Meilams, motelio savininkei ponai Biskienei, Shriners ligoninei – už rūpinamąsi Saulute Misiūnaite ir jos motina.

Kiti nutarimai: 1) išleisti A. Armalio sudarytą leidinėlį; 2) surengti Lietuvių dienas St. Petersburgo 1998 metais; 3) išsiaiškinti, kada švęsti Tautos šventę: rugsėjo 9-ąją – Vytauto Didžiojo neįvykusio karūnavimo dieną, ar liepos 6-ąją – karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną; 4) Pasaulio Lietuvių Bend-

ruomenės Seimas liepos mėnesį Vilniuje turėtų peržiūrėti PLB paskirtį; 5) JAV LB Vašingtono įstaiga yra reikalinga, bet gal ir kitos organizacijos galėtų prisidėti prie jos išlaikymo (Lietuvių ir Tautos fondai, Amerikos Lietuvių taryba, Lietuvos Vyčiai); 6) neleisti jokioms politinėms partijoms rinkti aukų LB renginiuose; 7) šalinti nesutarimus tarp JAV LB ir PLB.

Suvažiavime dalyvavo 34 atstovai iš kitų apylinkių. Gal dėl beveik neperstojančio lietaus dieniniuose posėdžiuose dalyvavo gan mažas skaičius vietinių LB narių, nors į šeštadienio banketą atvyko 78 iš anksto bilietus nusipirkusieji. O lietaus per dvi suvažiavimo dienas iškrito 5.5 colio! Tai pusantro karto daugiau negu per visą kovo mėnesį! Todėl buvo siūloma pakeisti šios vietovės pavadinimą į Rainy Hills.

Suvažiavimas baigtas, visiems dalyviams giedant Lietuvos himną.

LEITENANTO S. HARRIS ATMINIMUI

Visoje Amerikoje pažymint Atminimo dieną, Lietuvos ambasada Vašingtone pakvietė JAV gyvenančius lietuvius į Arlingtono kapines pagerbti čia besilisinčio JAV kariuomenės leitenanto Samuel J. Harris atminimą.

Leitenantas S. Harris, 1919-1920 m. būdamas besikuriančios Amerikiečių brigados, į kurią telkėsi Lietuvos tarnybon stoję JAV karininkai, narys, aktyviai kovojo prieš Lietuvos nepriklausomybės priešus. 1920 m. vasario 23 d., slopinant ginkluotą maištą Kauno iguloje, jis buvo sunkiai sužeistas ir kitą dieną mirė. Vasario 27 d. jo palaikai buvo išvežti iš Lietuvos į JAV ir palaidoti Arlingtono kapinėse.

Prie leitenanto S. Harris kapo vykusios iškilmingos

ceremonijos metu Lietuvos gynybos atašė JAV-ose, majoras Valdemaras Sarapinas papasakojo apie šio amerikiečių karininko tarnybą bei kovas Lietuvoje. Mjr. V. Sarapinas pasidžiaugė atgimtančia prasminga tradicija aplankyti kovotojo už Lietuvos laisvę poilsio vietą abiem valstybėms išimtinų dienų metu. Jis išreiškė viltį, kad šios lietuviams brangios vietos neaplenks visi garsiausiose pasaulio kapinėse besilankantys mūsų tautiečiai.

Mjr. V. Sarapinas pakvietė visus susirinkusius nulenkti galvas prieš šį kovotoją už Lietuvos laisvę, pagerbiant jo atminimą tylos minute. Leitenanto. S. Harris amžinojo poilsio vieta papuošta gėlėmis.

Spaudos skyrius

ALTS ČIKAGOS SKYRIUJE

Išrinktai valdybai ilgokai nepradėjus veikti, buvo pakviesta Matilda Marcinkienė sudaryti kitą valdybą. Dabar ją sudaro: M. Marcinkienė – pirmininkė, Z. Juškevičienė ir E. Valiukėnienė – vicepirmininkės, S. Žemaitienė – sekretorė, K. Rožanskas – išdininkas, F. Braunienė – narė. Šią valdybą narių susirinkimas patvirtino.

Buvusi ilgametė skyriaus pirmininkė E. Valiukėnienė sukvietė naująją valdybą pareigų pasiskirstymui. Draugiškoje nuotaikoje buvo

aptarta skyriaus ateities veikla. Išdininkas K. Rožanskas pateikė izdo apyskaitą. Izdas – ne tuščias, reiškia, bus iš ko veiklos "ratus patepti". Taip pat netenka abejoti, kad valdyba turi idėjų ir ryžto veikti. Skyriaus narių susirinkimą nutarta sušaukti birželio 26 d. Vasaros išvyką – pikniką Lemonte, senų ažuolų pavėsyje, rengiame liepos 20 d. ALT Sąjungos pirmininkui, dr. L. Kriaučiūnui buvo parašyta ir visų pasirašyta kortelė, jam palinkėta geros nuotikos ir sveikatos. Z.J.

Balys Auginas
(Pabaiga)

Kai vokiečių okupacinė valdžia 1944 m. liepos mėnesį iškėlė Kauno radiofono tarnautojus į Vokietiją, vyrai buvo mobilizuoti kasti apkasų, o radijas lietuvių kalba jau neveikė. Mūsų keliai su Antanu išsiskyrė, bet netrukus, 1945 m. vasario 1 d. vėl subėgo, lyg dvi upės į vieną bendrą vagą. Mudu su žmona atvykome į Ravensburgą. Čia mane ėmė globoti kitas bičiulis – Alfonsas Braziulis, kuris laiškais viliojo mesti "vergo darbą" Liaubano fabrike, atvykti į Ravensburgą, ir čia pagyventi prie gražaus Bodeno ešero. Dabar stovėjau prieš jį, o jis aiškino, kad čia labai geri švabai švabiškai kalba. Čia ir klimatas geras, ir rožės prie kiekvieno kiemo žydi... Žodžiu, pasijutau rojuje, ištrūkęs iš 12 valandų darbo fabrike.

– Ar žinai, kad čia esame septyni lietuviai. Dabar su tavim ir Valerija jau bus devyni. Galėsime įkurti ir lietuvių sąjungą, – optimistiškai dėstė mano bičiulis Alfa. Supažindino su konsulu Staneika, akių daktare Staneikine, Andriūnu, na ir... šypsodamasis ateina Gustaitis ir čiumpa mane į glėbį. Kaip brolių (net išbučiavo). Jis visada buvo geros širdies ir jautrus. Ir šį kartą nubraukė džiaugsmo ašarą...

Bėgo dienos. Kūrėsi lietuvių kolonija: gimnazija, tautiniai šokiai, ansamblis (vadovas P. Armonas), atsirado lietuvis kunigas A. Juška. Žodžiu, tapome aprūpinti kultūra – ir dvasine, ir žemiškąja.

Aleksandra Gustai-

ILGESIO ŽODŽIAI

tiene irgi nesnaudė – įkūrė Dramos studiją. Sužinojusi, kad esu lankęs dramų studiją, viliojamai šūktelėjo man: "Esi ne tik diktoriaus ir skaitovas, bet ir aktorius! Kai apgailestaudamas teisinausi, kad mano "amplua" nedidelis, Aleksandra užčiaupė burną su pažadu, kad iš manęs padarysianti gerą aktorį! "Man rodosi, turi duomenų, o svarbiausia – aiški kalba ir taisyklingas kirčiavimas!"

Na, ir prasidėjo nuolatinė bičiulystė su Aleksandra ir Antanu Gustaičiais. Studiją tvarkė žmona – režisierė, o administratorius – Antanas. Jis ir grimorių surado – šiaulietį Korsaką, kuris buvo dirbęs Šiaulių teatre.

Atmintyje liko įdomus įvykis. Kartą studijoje, besikirstant vaidmenis, susipešė moterys, kuriai turi tekti geresnis vaidmuo. Pakilo toks klegesys, kad net A. Gustaitienė negalėjo nuraminti. Tada savo "diplomatiją" panaudojęs Antanas.

– Ei, ei, koks jūs buviate kaip karvės?

Mūsų damos paraudo ir nutilo. Tik karštoji Gražina Fuksienė dar kažką vėbleno ir pasileido į ašaras:

– Ponas Gustaiti, kaip jūs galite mus vadinti karvėmis? Tai nedžentelmeniškai ir... ir... (vėl ašarų srautas...)

Iškėlęs abi rankas, Gustaitis ramiai atkirto:

– Aš atsiprašau ponų. Jūs – ne karvės, bet per tą triukšmą man pasivaideno, kad aš esu tėviškės turguje. Žmonės, o ypač jūs, mielosios, to neturit daryti.

Ir poniai Gražinai pasibučiavo rankutę.

Nuo to laiko lietuviškos Ravensburgo kolonijos moterų rateliuose pasklido gandas, kad Antanas Gustaitis yra didelis džentelmenas ir riteriškai damoms bučiuoja rankes...

Įdomiausia, kad Antanas Gustaitis, kaip sakėsi, nėra turėjęs nė vieno priešo.

Ir savo humoristikoje jis tik parodo išvirkščią gyvenimą, moralinį menkumą, susmulkėjimą, bet paties žmogaus nesuniekina. Ir visas žmogiškąsias silpnybes sukrauna sau ant pečių.

Vokietijoje A. Gustaitis su B. Brazdžioniu ir Pulgiu Andriūsiu buvo sudarę, kaip jis mėgdavo sakyti, "peklišką triumviratą"... Jie trise su literatūros vakarais apkelavo daugelį lietuvių stovyklų.

Vieną dieną su Antanu stovime eilėje prie maisto dalinimo. Besišnekučiuojant "gyvenimo aktualijomis", Antanas prasitaria, kad prie jų triumvirato prisidėjo ir S. Santvaras.

– Tai dabar jau nebus triumviratas – sakau – o kvartetas, nes Santvaras juk dainininkas. Į tai Gustaitis:

– Na ja, jis dainuos, o mes "turavosim" pekliškom eilėm. Pulgis dar ir apie gėlytes nupasakos...

– Tai tikrai bus velniškai įdomu. Ar kartais publika neatims iš velnių šakes ir jums panaudos? – erzinu.

– O, žinai, duodi man gerą idėją – nušvito Antanas. Reikės su Brazdžioniu pašnekt, kad jis mums daugiau angelų išprašytų!

Po truputį gimė Antano satyrinė poezija. Jis kartais jos ir mums paskaitydavo, kai vasaros sekmadieniais mudu su Valerija ir jis su Aleksandra išvykdavom į Ravensburgo miškus gegužinėms. Visada prieš tai mudu pasiruošdavom: nuvykdavom pas prancūzus į ekonomatą, o ten Antanas:

– Tu moki prancūziškai, tai paprašyk taurių gerimų! Anot Antano, kitokių gerimų kultūringas žmogus ir negeria. Nebent, kai gerų neatsiranda, tada gali gerkšnoti ir samagoną... O mūsų žmonelės namie pasirūpindavo ne tokiais jau tauriais "sandvičiais", kuriuos tada vadindavom tiesiog buterbrodais!

Pagaliau atėjo ir

Poetas humoristas Antanas Gustaitis Tautininkų namuose, So. Boston, Mass.

lauktoji emigracija į užjūrus. Maisto eilėse stovėdami, aptardavom savo ateities "žygius". Anot, Gustaičio, baigiasi mūsų rojaus laikai. Čia gyvenam kaip pas Dievą už antyje: kada norim – keliame, kas nenori – nedirba, o UNNRA visus lygiai maitina!

Ir vieną dieną, mūsų laivas išplaukė į Naująją Žemę, iš rojaus į nežinomybę... Ir išsiskyrė mūsų keliai: Gustaičiai pasuko į Bostoną, o mano šeima atvyko ir išėjo Klivlende. Aš buvau sėslus, o Gustaitis ir čia su savo "vieno žmogaus teatru" skraidė po lietuviškas kolonijas, juokindamas ligi ašarų tautiečius. Aplankydavo jis mane: tai iš Čikagos, tai atvykęs mus palinksminti į Klivlendą. Ir visi tie "apgiedojimai", anot jo, patikdavo kiekvienam. O apsilankęs pas mane, būdavo brangus, mielas svečias ir amžinas Bičiulis.

Paskutinį kartą jis

mane aplankė 1982 m. gegužės 24 d. Tada paliko man savo eilių knygą "Ko liudi, putinėli?"

Ir dabar, kai po tiek metų atsiverčiu tą eilių rinkinį, mane apima gaudulys. Gaudžiai – maloniai nu-teikia jo autografas su įrašu:

"Brangiems Bičiuliams Valerijai ir Baliui Auginams – mūsų laiku dorybėms įsidėmėti, senai draugystei atgaivinti ir pavasario nuotakai prailginti – spausdamas rankes"

Ant. Gustaitis

Mielas Bičiuli Antanai, anapus Teisybės Tave jau aplankė Aleksandra. Tikiu, kad Ji užimta ir režisuoja Dantės "Dieviškąją komediją", o Tu, sėdėdamas "minkštasuolio pliuše", man ant debesų rašai:

*...O toj skaistybėj
ateities šviesos
Kas gi tu, poete,
prieš anuos visus?
(Iš peoto pomirtinio bloknoto)*

Antanas Gustaitis (pirmas iš kairės) su bendradarbiais Bostono cukraus fabrike "Domino"

Gustaičių šeimoje (iš kairės): sūnus Algimantas, aktorė ir režisierė Aleksandra Gustaitienė, poetas Antanas Gustaitis

VYTAUTAS ALANTAS (Autobiografijos bruožai)

(Pabaiga)

Bendrauti psichologiškai, sakyčiau, dvasiškai. Rašytojas yra tautos sielos ieškotojas ir jos dvasinio veido ryškintojas. Nesakau, kad jis pats sąmoningai laikytų save keleiviu po tautos dvasinius paversmius, bet jo kūryba kalba už tai pati savime. Juk jei rašytojas nebus giliai įsisavinęs savo tautos istorijos, kultūros ir dvasios, jo kūryba bus panaši į vėtrungę, kurią vėjas beprasmiškai sukioja, kaip nori.

Kaip aš siečiau įgyvendinti savo rašytojišką pašaukimą, kalba būtų ilgesnė. Pasakysiu tik tiek, kad jokio pašaukimo neįgyvendinsi, jei nemylėsi savo tautos. Meilė yra didžioji skatintoja ir tam tikrų gairių suponuotoja ateityje. Aš per visą gyvenimą galvojau apie Lietuvos valstybės galybę praeityje, t.y. apie jos stiprybę ir saugumą. Ir nors žinau, kad ne visos svajonės įgyvendinamos, bet gi nesutinku su ta nuomone, kad mes laikytume save bejėgiais ir beverčiais nykštukais ir negalvotume, teisingiau sakant, neplanuotume susikurti saugesnį ir ramesnį gyvenimą. Tam yra būtinas tikras visos tautos vienos linkmės nusiteikimas, sakyčiau, ryžtas, neatlaidžiai dirbant dartyje, akylai ir pastoviai dairytis ateities galimybėse. Visų mano romanų herojai neišleidžia iš akių ateities perspektyvų. Toks yra "Užtvankos" dramatos didvyris inž. Arminas, "Gaisro Lietuvoje" pjesės herojus – pradinės mokyklos mokytojas Sardonis, istorinio romano

"Šventaragio" svarbiausias personažas Šventaragis, kurį aš norėjau pavaizduoti kaip idealų lietuvių. Toks yra ir ūkininkų gyvenimo romano "Liepkalnio sodybos" didvyris Kostas Norgaila, toks pagaliau yra ir romano "Amžinas lietuvis" rašytojas Morkus Sintautas. Jų visų žvilgsniai nukreipti į Lietuvos ateitį, tik "Pragaro pošvaisčių" herojus Girkalnis ieško atramos savo tautos praeityje...

Vytauto Alanto raštai

Romanai:

Pragaro pošvaistės, 1951 m., Vokietijoje
Tarp dviejų gyvenimų, 1960 m., JAV
Amžinasis Lietuvis I ir II tomas, 1972 m., Anglijoje
Šventaragis I tomas, 1972 m., JAV.
Šventaragis II tomas, 1974 m., JAV
Liepkalnio sodyba, 1977 m., JAV
Aušra Paliūnuose, "Dirvos" konkurse premijuotas, 1986 m., JAV

Novelių rinkiniai:

Artisto širdis, 1930 m., Lietuvoje
Tarp penkių ir septynių, 1934 m., Lietuvoje
Ant siūbuojančios žemės, 1946 m., Vokietijoje
Svetimos pagairės, 1954 m., Anglijoje
Nemunas teka per Atlantą, 1970 m., Anglijoje
Atspindžiai ūkanose, 1976 m., JAV
Gelmių balsai, "Dirvos" konkurse premijuotas, 1984 m., JAV

Eilėraščiai

Paversmiai, 1982 m., JAV
Dramos veikalai:
Dramos veikalai: Aukštadvaris, Buhalterijos klaida, 1947 m., Vokietijoje
9 dramų veikalai, 1963 m. JAV:
Buhalterijos klaida, 3 v. komedija
Aukštadvaris, 3 v. pjesė
Ragučio šaltinėlis, 4 v. komedija
Visuomenės veikėjai, 3 v. komedija
Šiapus už dangos, 3 v. komedija
Sąmokslas prieš savuosius, 3 v. komedija
Žodžiai iš anapus, 3 v. drama su prologu
Penkios minutės prieš dvyliką, 3 v. drama
Kyla vėtra ūkanose, 2 v. pjesė
Biografija:
Vanagaitis, 1954 m. JAV
Apybraiža:
Romas Kalanta, 1976 m., JAV
Publicistika:
Žygiuojanti tauta, 1939 m. Lietuvoje
Ideologija:
"Tauta istorijos vingiais"
Rankraščiai:
Gaisras Lietuvoje, 4 v. pjesė, vaidinta Kauno Valstybiniam teatre
Gyvenimas iš naujo, pjesė, vaidinta Vilniaus Dramos teatre
Saulėgrąžų sala, 3 v. komedija, vaidinta JAV
Miško broliai, 4 v. drama
Daumantė, 5 v. istorinė tragedija, parašyta eiliuota forma.
"Amžini laužai" – jaunystės laikais parašytas eilėraščių rinkinys

dar vieną didelę staigmeną?

Sodelyje baigėsi užkandžiavimas ir gegužinė. Pasi-girdo: "Sveteliai, užeikite pastogėn, pakalbėsime apie knygą". Sveteliai vos tilpo keturiuose kambariuose.

Supažindinimą su knyga pradėjo Alė Rūta. Papildomai ar savaip kalbėjo Pranas Visvydas, Algirdas Gustaitis, Edmundas Arbas, E. Jarašūnas, R. Dabšys, E. Sinkys, iš Lietuvos atvykusi B. Jakubonienė ir kiti. Bernardas Brazdžionis buvo užkimes ir negalėjo kalbėti.

Baigiant aptarimą, kalbėjo ir susirinkusiems padė-

kojo Antanas Mikalajūnas. Toji knyga – gražaus bendravimo tarp Lietuvoje ir užsienyje gyvenančių įrodymas. Kai išvengsime vieni apie kitus rašyti "jūs" ir "mes", bet rašysime kaip apie vienos tautos narius, tada mūsų žodžiais pradės tikėti ir skaitantieji, ir gražaus bendravimo norintieji.

Knygoje išvardintos įvairios pavardės, vietovardžiai, svetimtaučių gal kiek daugoka. Linkėtina, kad kitose knygoje autoriai sudarytų vardiną. Norinčiam surasti reikalingą pavardę nereikėtų vėl skaityti visą knygą.

Antanas Gustaitis

PASKUTINIS PAGONIS

*Seniai seni dievai išskraidė,
Gal šandie nieks jų neminės,
O pro mane dar vis nuaidi
Balsai senolių giminės.*

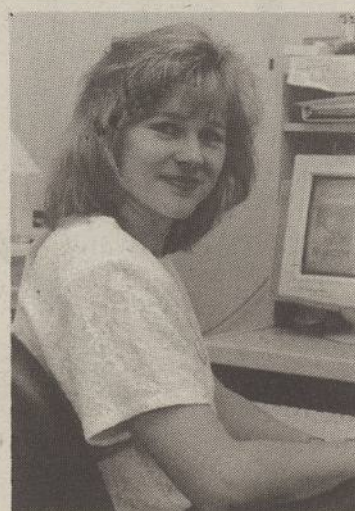
*Nors krikščio malda, žegnonės,
Druska, ant lūpų užberta,
O tebesu vis vien pagonis,
Ir siela pragaro verta.*

*Dar vis šventai bučiuoju plūtą,
Glaudžiu midutį prie barzdos,
Širdy šventa gyvatė kruta
Ir laukia savo valandos.*

*Dar vis tikiu: Perkūnas trankos,
Kad baime dorintų žmogus,
O kai šaukiuos pagalbos rankos –
Greitesnis velnias nei dangus...*

Naujakurių rūpesčiai

SPARČIŲ POKYČIŲ TIKIMYBĖ

Raimonda Mikatavagė

Warren Bennis rašė, kad ateities fabrikas turės tik du tarnautojus: vieną asmenį ir vieną šunį. Asmens pareigos – pamaitinti šunį. Šuns pareigos – prižiūrėti, kad asmuo nepaliestų įrengimų.

Pramoninis laikotarpis pasibaigė. Dabar prasidėjo informacijos laikotarpis. Naujakuriai, kurie moka atlikti tik mechaniskus darbus gamyklose ir ūkiuose, t.y. moka gaminti kokią nors produkciją darbus, sunkiai susiras pastovų darbą Amerikoje. Amerika labiau už ma-

terialius daiktus vertina informaciją bei aptarnavimą. Visvien, ar jūs dirbate su traktoriu ar su pacientais, daugelis dalykų, kuriuos žinote šiomet, greičiausiai bus "istorinės", t.y. nebereikalingos žinios kitais metais.

Švietimas, įgijimas vis daugiau ir daugiau žinių, meistriškumo tobulėjimas ir pritapimas prie sparčiai besikeičiančio pasaulio yra privalomas uždavinys, kurį turite spręsti šiais laikais. Kaip galima atitinkamai pasiruošti, jei retai skaitote, mažai mokotės, ignoruojate Internet'ą, vengiate savanoriško darbo, nesidomite kitais žmonėmis? Taip elgtis negalima ir tiesiog neįmanoma. Jūsų įdarbinimas visuomet priklausys nuo jūsų vertės. Jūsų vertė turi būti didesnė už jūsų "kainą" – dabar gaunamą atlyginimą!

Panagrinėsime švietimą, anglų kalbos vertę, universitetinį pasirengimą, kompiuterius, Internet'ą, žodžiu, pasirengimą ateičiai kituose "Dirvos" numeruose.

KNYGOS PRISTATYME DALYVAVO KANDIDATĖ Į LIETUVOS PREZIDENTO SOSTĄ

Šiais laikais Amerikoje gyvenančiam lietuviui kur nors išspausdinus knygą, jos pristatymas visuomenei – retas reiškinys. Amerikoje gyvenantis Antanas Mikalajūnas, padedant bendraautoriui, Lietuvoje išspausdino tris knygas ir ruošia ketvirtąją. Trečioji – pavadinta "Kada žmogus laimingas?", išspausdinta 1996 metais 1000 egzempliorių tiražu, prisiminta Amerikoje, Santa Monica mieste, Kalifornijoje balandžio 6 d.

Vešliame sodelyje, šakotų medžių pavėsyje buvo erdvu. Toje Danos Paškevičienės sodyboje klegeno kelios dešimtys balsų. Iš Česlovo Geštauto akordeono dumplių sklido muzika ir

Algirdas Gustaitis

skambėjo gražios dainelės. Gėrėjomės ne tik tai Amerikoje, bet ir Lietuvoje girdėtu Los Angeles vyrų kvartetu, kurį sudaro Dabšys, Jarašūnas, Polikaitis ir Seliukas. Medžiuose įsitaisę, protarpiais įsiterpdavo giesmininkai paukšteliai. Vytautas Petrusis įdomesnius momentus filmavo.

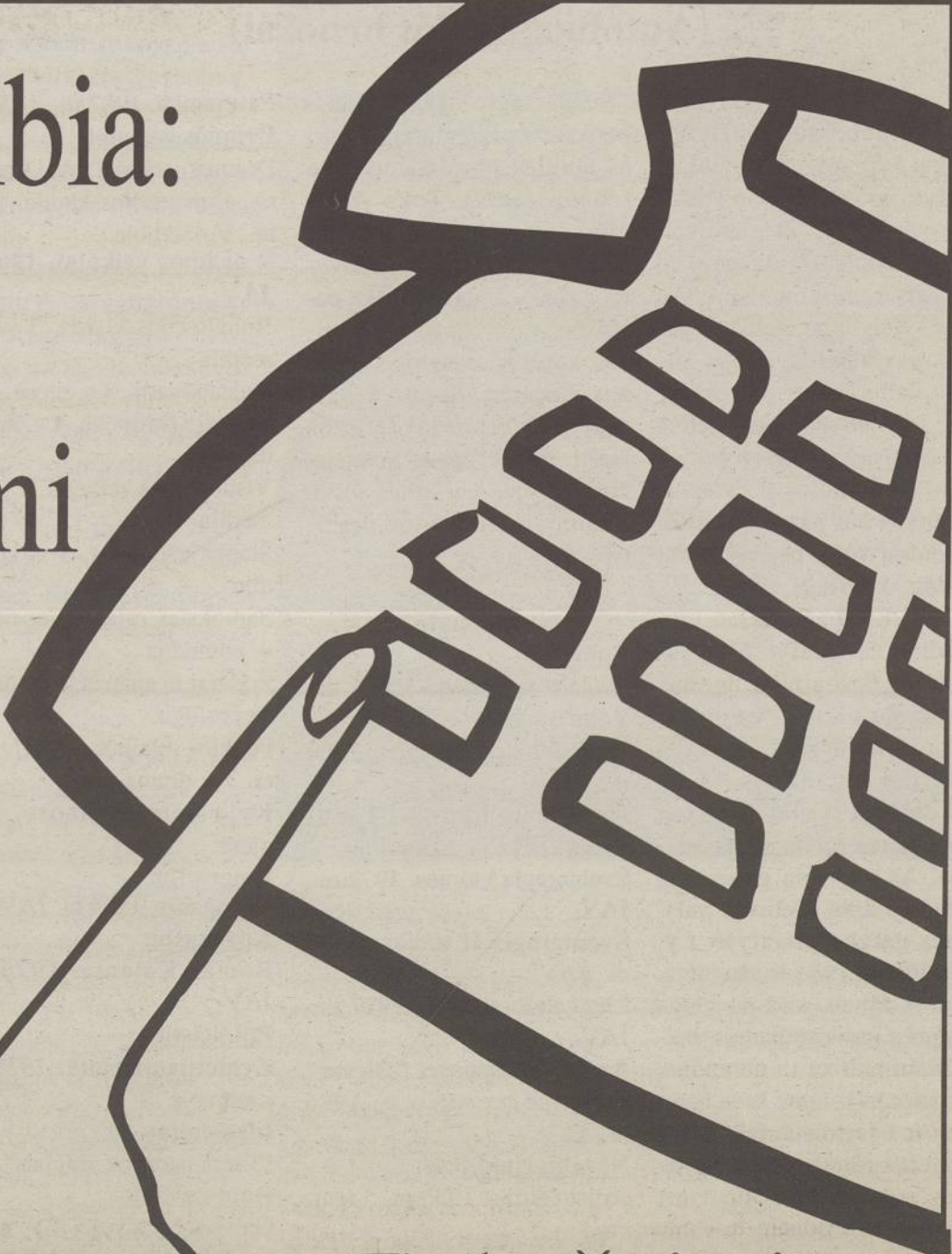
Nuostaba sulingavo, atvykus kandidatėi į Lietuvos Respublikos Prezidento sostą Liucijai Baškauskaitėi. Sveikinom, linkėjom sėkmės ir ištvėrmės, bandant įkopti į ledų aptrauktą aukso kalvą. Kas yra L.Baškauskaitė – užsienyje gyvenantiems mažiau žinoma, negu Lietuvoje esan-

tiems. Kai kritišku momentu Sovietų Rusija brutaliai užėmė Vilniaus televizijos stotį, kai aidėjo šūviai ir tankais buvo traukiami žmonės, Lietuva šaukėsi laisvojo pasaulio pagalbos. Bet kaip greitai perduoti žinias apie tai, kas vyksta, neturint televizijos? Įvyko bemaž stebuklas: kažin kas koku būdu įstengė slaptos televizijos būdu prabilti į pasaulį! Sovietai pabūgo tiesos balso. Lietuvių tauta laimėjo. Tada sužinota, kad nuostabią televizijos laidą vedė profesorė Liucija Baškauskaitė. Ji tada Lietuvoje nuskambėjo taikos didvyrės vardu.

Metai slinko. Ne viskas Lietuvoje yra taip, kaip norime. Ar Baškauskaitė įvykdys

Startec Skelbia: Sutaupysite skambindami į tolimus kraštus!

79¢

už minutę

kalbant su

Lietuva

24 val į dieną,
7 dienas per savaitę

Tie kraštai taip
toli, kaip toli
jūsų telefonas!

FREEDOM PLAN

Australija	42¢
Kanada	19¢
Vokietija	34¢
Anglija	29¢
JAV	as low as 13¢

*Nėra specialių mokesčių
Nėra suvaržymų
Nereikia pakeisti "Long Distance Company"*

1-800-483-5420

Pirmd. - penkt. 9v.r. - 8 v.v.,
šešt. - sekmd. 9 v.r. - 5 v.v. EST

STARTEC
The Star of Long Distance Savings

D U

SPORTO ŽINIOS

Vladas Vijeikis

Prezidentiniai rinkimai Lietuvoje gerokai išsiūbavo. Susitikęs su Florijonu, kuris yra mano patarėjas, sakau:

– Florijonai, Lietuvoje jau keturi kandidatai į prezidentus.

– Ar savęs nepriskaitai? Jau penki ir dar neaišku, kiek bus daugiau. Vienas iš jų buvo atvažiavęs į Ameriką. Reiškia, kautynės vyksta per visą Atlantą. Tas buvo kuklus. Sakė, jeigu menkai vyks, tai atiduos savo balsus geresniam. Mat katalikas, tad ir elgiasi katalikiškai. Labai gražu. Įsimaišė ir moterėlė. Neatsimenu pavardės. Galėtum aplink ją pasisukti, gal tau atiduotų balsus. Bet su tavo išvaizda mažai vilčių.

– Florijonai, tu – mano patarėjas, politologas. Ką turiu daryti?

– Jeigu turi pora milijonų dolerių, iškeisk po vieną dolerį, nusivežk į Lietuvą ir dalink. Būsi išrinktas.

– Ką tu. Aš net "Utenos alaus" neįstengiu nupirkti. Perbrangus.

– Kreipkis į Lietuvos Fondą. Jie visokius užmojus remia. Bet turiu dar geresnį sumanymą. Reikia paveikti Seimą, kad išleistų įstatymą patvirtinantį du prezidentus. Tai vis daugiau laimėtų.

– Florijonai, du prezidentus. Kas tai matė?

– Visados žinojau, kad tu menkai išmanai Lietuvos istoriją. O buvo du prezidentai. Atsiprašau, du valdovai – Algirdas ir Kęstutis, kurie gražiai valdė Lietuvą abu. Ži-

noma, kol nepasimaišė tas Jogaila su savo lenkais ir Jadvyga. O kalbant apie lenkus...

Pertraukiau Florijoną. Man dabar ne lenkai rūpi, bet rinkimai. Nors, tiesą sakant, ir jie, ir kiti kaimynai taikosi pasiglemžti mūsų šalelę. Ir tada paklausiau:

– Florijonai, kada kalbėjai apie du prezidentus, ar neturėjai kokių užpakalinių minčių?

– Dabar pažanga – linksmi sušuko Florijonas, – jau pradėdi suprasti žmonių mintis. Tad pakelkime taures už du prezidentus. Lietuva bus laiminga, kaip Kęstučio ir Algirdo laikais.

Florijonas įpylė labai brangios "Lithuanian vodkos". Supratau, kad reikalas rimtas, tad sušukau.

– Tegyvuoja Florijonas ir Vladas! Ar gali paskolinti milijoną dolerių? Tik kad būtų po vieną dolerį!

– Reiks paklausti uošvės. Gal ji turi. Ji labai norėtų gyventi prezidento palociuose.

– O kokia tavo politinė kryptis? Ar tu – dešinė, ar kairė, ar per vidurį, ar aukštai, ar žemai?

Florijonas nieko neatsakė. Jis – kaip tikras politikiečius. Nežinau, ką sako, atsako ar nieko nesako. Todėl jis – mano vyriausias patarėjas.

Kadangi mano politikos svarbiausias uždavinys yra taupumas, tad nenoriu daryti išlaidų reklamos sagoms. Čia pateiktą prašau iškirpti ir prisiegti prie atlapo. Bus sutaupta daug litų, kuriuos dabar be atodairos švaisto.

Raketbolo pirmenybių (neriboto amžiaus) dvejetų varžybų prizininkai: Valdas Žiedonis ("Žaibas"), užėmęs II vietą, su I vietos laimėtoju Vincu Duhiu iš Baltimorės

Greetings:

As Governor of the State of Illinois, it is with great pride and pleasure that I welcome you to the Annual North American Lithuanian Juniors' Basketball Championships sponsored by the Lithuanian Athletic Union of North America and the Lithuanian American community of Illinois.

Though the games themselves are exciting and encourage healthy competition, the true purpose of this annual event has been to foster teamwork, good sportsmanship and citizenship among the youth.

It is truly an honor to recognize the organizers, participants and supporters who have brought this sports event to Illinois.

On behalf of the citizens of Illinois, please accept my best wishes on this special occasion.

Sincerely,

Jim Edgar
Governor

RAKETBOLO PIRMENYBĖS BALTIMORĖJE

Balandžio 26 d., Baltimorėje, MD. įvyko 1997 m. Šiaurės Amerikos Lietuvių raketbolo (racquetball) pirmenybės, kurias surengė Baltimorės Lietuvių Atletų Klubas savo 25 metų jubiliejaus proga. Dabar klubo pirmininku yra Vytautas Brasauskas, tačiau suaktyvinį renginį paruošė dar ankstesnė valdyba, kuriai pirmininkauja Regina Sajauskienė. Visi suaktyviniai įvykiai buvo labai gerai organizuoti.

Raketbolo pirmenybėse dalyvavo tik 8 žaidėjai – 2 iš Klivlendo "Žaibo" ir 6 vietiniai baltimoriečiai, nors tikėtasi sulaukti daugiau. Vyko vyrų (neriboto amžiaus) vienetų bei dvejetų ir vyrų-senjorų (50 m. ir vyresnių) vienetų varžybos.

Vyrų neriboto amžiaus vienetų dalyvavo 7 žaidėjai. Jas laimėjo Vincas Dulys (Baltimorės LAK), finale įveikęs Valdą Žiedonį iš "Žaibo". Trečioje vietoje liko Vytautas Dulys (LAK).

Vyrų senjorų vienetė, dalyvaujant 4 žaidėjams, nugalėtoju tapo Valdas Žiedonis, finale laimėjęs prieš Algirdą Veliuoną (LAK).

Vyrų dvejete dalyvavo 4 poros. Žaidžiant "Round Robin" sistema, visus aplenkė Vincas ir Vytautas Duliai

ILLINOIS VALSTIJOS GUBERNATORIAUS JIM EDGAR SVEIKINIMAS

Illinois valstijos gubernatoriaus sveikimo laišką Šiaurės Amerikos lietuvių jaunimo krepšinio varžybų dalyviams įteikia jo padėjėja tautybių reikalams Pat Michalski. Greita – Rimas Dirvonis ir Maysoon Deeb – gubernatoriaus įstaigos darbuotoja

(LAK). Antrą vietą užėmė A. Veliuona (LAK) ir V. Žiedonis ("Žaibas").

12-jo KĖGLIAVIMO "DRAUGYSTĖS TURNYRO" PASEKMĖS

(Pabaiga)

(T) po pavardės reiškia Torontą; (C) reiškia Klivlendą (Cleveland, OH).

Komandinės varžybos:
1) Ramona Girdauskas (T), Judita Gabrienė (T), Romas Puteris (T), Danius Šilgalis (C) – 1866 taškai;

2) Aušra Pleinytė (T), Joanne Irving (T), Algis Nagevičius (C), Maris Kampė (C) – 1785 t.

3) Jeniffer Burgess (C), Michaelo Jaglowitz (T), Ri-

mas Kuliavas (T), Mike Maher (C) – 1738 t.

Vyrų individualios "High Game":

1) Rimas Kuliavas (T) – 204 t., 2) Romas Puteris (T) – 198 t., 3) Algis Nagevičius (C) – 186 t.

Moterų individualios "High Game": 1) Judita Gabrienė (T) – 181 t., 2) Vida Juzukonytė (T) – 178 t., 3) Aušra Pleinytė (T) – 168 t.

Vyrų individualios "High Series": 1) Romas Puteris (T) – 587 t., 2) Algis Nagevičius (C) – 544 t., 3) Rimas Kuliavas (T)

Moterų individualios "High Series": 1) Joanne Irving (T) – 447 t., 2) Daina Puterienė (T) – 442 t., 3) Aušra Pleinytė (T) – 435 t.

Raketbolo pirmenybių vyrų (senjorų) vienetų grupės laimėtojai: Valdas Žiedonis (kairėje), užėmęs I vietą, ir Algirdas Veliuona, užėmęs II vietą

Laiškai "Dirvai" AR NEPERSISTENGTA?

Gerardas Juškėnas

Sulaukę pavasario, pradėjome gauti pasiūlymus dėl kredito kortelių. Tarp jų dėmesį atkreipia Master Card iš MBNA America banko, Wilmington, Delaware. Viename laiške tokią kortelę siūlo Pasaulio Lietuvių centras (Lithuanian World Center), o kitame – JAV Lietuvių bendruomenė (Lithuanian – American Community, Inc.) Nestebina Master Card vardas. Tik suskauo širdį, kad siūlomoje kredito kortelėje yra Lietuvos herbas – Vytis. Esame matę visokių kredito kortelių, bet dar nepasitaikė su valstybės herbui.

J. Kapočiaus išleistas Lietuvių Enciklopedijos VIII ir XV tomuose rašoma apie Vytį – Lietuvos valstybės

herbą. Ten minima, kad Lietuvos Valstybės ženklas – baltas Vytis yra įrašytas Lietuvos Konstitucijos 8 str. Lietuvoje Vyčio ženklą anksčiau naudodavo tik valstybinės įstaigos.

Turėjome po to 50 preispaudos metų. Tada daug kur stengėmės pasauliui parodyti Vytį: laiškuose, lipdukuose ir pan. Dabar Lietuva yra vėl laisva. Todėl tik Jos oficialios įstaigos turėtų naudoti Vyčio ženklą. Tuo tarpu, ne tik mūsų, skambiais vardais pasidabinusios organizacijos, bet ir verslininkai naudoja Vyčio ženklą verslo kortelėse ir skelbimuose spaudoje.

Tarp kitko, JAV var-

totojų draugija (Consumers Union) daug kartų savo leidiniuose aiškino, kad tokios – organizacijų vardu platintos kredito kortelės neduoda daug pajamų toms organizacijoms. Joms tenka vos 1% to, kiek gauta, pardavus korteles vartotojams. Anot CU, yra geriau betarpiškai aukoti labdaros organizacijoms. Tuo atveju jos gauna daugiau paramos, o aukotojai gali nurašyti šias aukas nuo federalinių mokesčių. Todėl keista, kad verslininkai ir organizacijos bando prisivilioti žmones ir tuo pačiu pasipelniti, demonstruodami Vytį arba kitus tautinius ženklus. Susipraskime ir nustokime žeminti visiems mums brangius simbolius.

DĖL DINGSTANČIŲ LAIŠKŲ: ANTROJI MEDALIO PUSĖ

Jonas Daugėla

Paskutiniu metu mūsų viengėčiai ypatingai pradėjo skūstis paštų tarnyba. Dugelis laiškų pristatoma netvarkingai, o ne vienas jų ir visai pradingsta. Ypatingai griežtą, "pašto plėšikus" smerkiantį pareiškimą "Dirvos" 16 nr. parašė R. Šidlauskienė. Tačiau juk mes visi žinome tikrąsias šių laiškų dingimo priežastis. "Plėšikai" naikina laiškus, ieškodami juose siunčiamų giminėms ir draugams pinigų.

Tarptautiniai pašto tarnybų susitarimai griežtai draudžia siųsti pinigus laiškais. Šiam reikalui turi būti naudojamos pašto perlaidos. O kaip dažnai tenka girdėti: "Aš visada savo draugui ar giminaičiui į laišką įdedu ir dovanėlę. Tiesa, kartais lai-

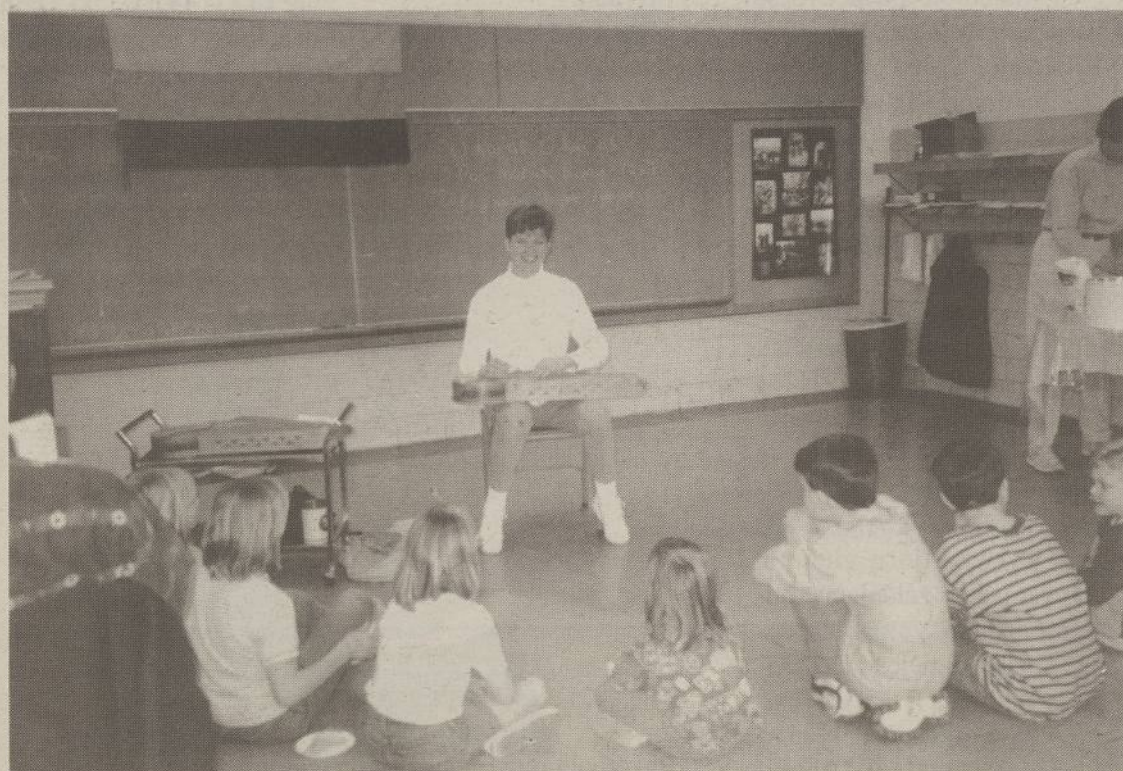
kas su visa dovanėle dingsta. Bet kas čia tokio. Neišeisiu ubagais"...Toks "geradarys" turbūt net nepagalvoja, kad jis pažeidžia įstatymus ir galėtų būti nubaustas. O tikrumoje, dingus laiškui su pinigais, jis savaime lieka ir nubaustas.

Igalioti pašto valdininkai turi teisę patikrinti laiškus ir konfiskuoti rastus pinigus. Bet tie pinigai turi būti įnešti į bendrą paštų iždą, o laiškas su atitinkamu prierašu turi būti tvarkingai pristatytas gavėjui. Bet, žinoma, savivališkas laiškų tikrinimas yra nepateisinamas ir labai teisingai Šidlauskienė tokius tikrintojus vadina "pašto plėšikų" vardu.

Tačiau griežtais pasmerkimais spaudoje mes šios ligos neišgydysime ir plėšikų neišgaudysime. Daug patikimesnis būdas yra visiems vieningai sutarti ir nė vienam niekada į laiškus pinigų nedėti. Kai pašto valdininkai įsitikins, kad lietuviai niekada į laiškus pinigų nebededa, jie savaime nustos juos tikrinti. Bet kol bent vienas laiškinkas, "patikrinęs" 100 laiškų, viename jų ras penkine ar dešimtinę, jis nepajėgs susilaikyti nuo pagundos "patikrinti" ir antrą šimtinę laiškų.

Redakcijos klausimas laiško autoriui ir skaitytojams: Ar nėra ir kitų priežasčių, dėl kurių užsienio lietuvių laišškai nepasiekia adresatų?

JAV LB ŠVIETIMO TARYBOJE

Laima Šarkaitė-Starcic Omahos lietuviškojoje mokykloje moko savo auklėtinius kankliuoti

UGDOMAS KŪRYBINGUMAS JAV-JŲ LIETUVIŠKOSIOSE MOKYKLOSE

Regina Kučienė

Šiais metais JAV LB Švietimo taryba jau devintą kartą skelbė įvairius konkursus lietuviškųjų (lituanistinių) mokyklų mokiniams. Mokiniai skaitė pasakas ir jas iliustravo, patys kūrė pasakas, išreikšdami savo vaizduotę ir mintis. Aukštesniųjų mokyklų mokiniai rašė apie Martyno Mažvydo "Katekizmą", kuris buvo labai reikšmingas lietuvių tautai. Kai kurie konkurso dalyviai rašė apie "Katekizmą" kaip apie pirmąjį prabilimą į lietuvių spausdintu žodžiu. Kiti pasinėrė į XXI-jo amžiaus svajones arba rašė apie išlikimą sąmoningu lietuviu už Lietuvos ribų.

Piešinių konkursas pradžios mokykloms

Monet, Renoir, Picasso, Gauguin, Dali – tai pasaulinio masto dailininkai. Iš lietuvių žinome Čiurlionį, Petravičių, Varną, Domšaitį ir kitus. JAV LB Švietimo tarybos skelbtame piešinių konkurse dalyvauja jauni lietuviukai, jau pasižymėję savo kūryba. O margumėlis 153 konkurso dalyvių kūrybos! Vaikų dailė vertinama kaip jausmų ir vaizdų kalba, sudaranti sąlygas aktyviai bendrauti su aplinka ir žmonėmis.

Mokiniai buvo suskirstyti į keturias grupes. Pirmą grupę sudarė vaikų darželis ir pirmas skyrius; antrą grupę – antras, trečias ir ketvirtas skyriai; trečią grupę – penktas ir šeštas skyriai; o ketvirtą – septintas ir aštuntas skyriai.

(Bus daugiau)

Amžinai nustojo plakusi kilni a.a.

PAULĖS BALČIŪNIENĖS

širdis. Drauge liūdėdama, nuoširdžiai užjaučiu Velionės dukrą NIJOLĘ MAŽELIENĘ, anukę RŪTĄ ir kitus artimuosius

Rūta Sakienė

Ilgai ir sunkiai sirgusi, Amžinybėn iškeliavo

SOFIJA ŽATKIENĖ

Giliai užjaučiame Velionės vyrą, ilgametį mūsų skyriaus narį AMBROŽĘ ŽATKŲ, dukrą LORETĄ ir kitus artimuosius

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos
Los Angeles skyrius

Mielai ir mylimai geradarei, Antano Diškėno draugei

A. † A BIRUTEI JANUŠKIENEI,

negrįžtamai iškeliavusiai į Aukščiausiojo Vynuogyno Sodus, reiškiame gilią užuojautą Jos mielam draugui ANTANUI DIŠKĖNUI, visai šeimai ir artimiesiems, kartu skausmu ir liūdesiu dalinamės

Mira Arienė
Vincentas Gruzdis
Dogmara Jurcienė
Irena Jakštienė
Leokadija Kašubienė
Genovaitė Modestienė
Ona Šiaudikienė
Janina Staškutė
Vladas Staškus
Aldona ir Juozas Žvyniai

St. Petersburg
Florida

RENGINIŲ KALENDORIUS

- BIRŽELIO 15 d. Klivlendo Baltiečių komitetas rengia Tragiškojo birželio minėjimą Latvių parapijos bažnyčioje
- LIEPOS 6 d. 12:00 v. – Pensininkų gegužinė Lietuvių namų viršutinėje salėje
- LIEPOS 19 d. 5:00 v.v. – Lietuvių kultūrinių darželių vakaronė Gwinn Estate
- LIEPOS 20 d. 11:30 ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šv. Jurgio parapijos sodyboje
- RUGPJŪČIO 10 d., sekmdienį, – "DIRVOS" ir "VILTIES" draugijos gegužinė Liudos ir Vinco Apanių sodyboje. Pradžią – 1:00 val. p.p.
- RUGPJŪČIO 17 d., sekmdienį, 12-tą val. p.p., LKVS-gos "Ramovė" Klivlendo skyrius ir LŠS-gos Išeivijoje "Žalgirio" šaulių kuopa rengia gegužinę
- prie ežero Beachland parke, 17815 Canterbury Rd. Cleveland
- SPALIO 4 d. Klivlendo Baltiečių komitetas rengia baltiečių bendravimo vakarą Lietuvių namuose
- SPALIO 18–19 d. – nemokami skiepai nuo gripo. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba
- SPALIO 25 d. "Dainavos" stovyklos 40 metų sukakties koncertas
- LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos Rudens festivalis
- GRUODŽIO 20, 21 d. – šv. Jurgio parapijos Kalėdinių kepiinių pardavimas
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje

Psychological Health Center and Alcoholism Treatment Program, Inc.

6315 Pearl Road, Suite 101
Parma Heights, Ohio 44130

Telefonas: (216) 845-9061

Faksas: (216) 8454-9062

Dr. Gintautas Z. Sabataitis Psichologas
Priima "Medicare" ir kitus sveikatos apdraudimus

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT

**639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011**

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU

**LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI**

**JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.**

**ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363**

APIE KNYGĄ, REIKALINGĄ ABIPUS ATLANTO

Pernai, antrąją šv. Kalėdų dieną Šiauliuose, Pedagoginiame institute įvyko JAV kariuomenės rezervu karininko – pulkininko leitenanto Edmundo Čapo tik ką išleistos knygos "Namie: Lietuvoje ir JAV" pristatymas. Nesenai ta pati, Šiauliuose išleista knyga buvo pristatyta ir Klivlendo lietuvių bendruomenės atstovams.

Pristatyme kalbėjusieji – Dievo Motinos bažnyčios klebonas Gediminas Kijauskas, žinomas keliautojas ir literatas Henrikas Stasas. E. Čapo žmona, muziejininkė Olga Čepkevičienė pažymėjo, jog kukli, vos 150 puslapių turinti knygelė yra vienišai reikšminga ir reikalinga abipus Atlanto gyvenantiems mūsų tautiečiams, kurie dar taip mažai vieni apie kitus žino. Klebonas G. Kijauskas netgi pavadino tokių autorių kaip E. Čapas ir tokių knygų kaip "Namie: Lietuvoje ir JAV" atsiradimą Dievo dovana lietuviams ir lietuvybei.

Pasakytina, jog pristatytą knygą yra gana unikalus, įdomus ir bene pirmasis (po 1961m) Amerikos lietuvių bandymas pasidalinti išpūdziais, pastebėjimais, mintimis apie nūdienę Lietuvą, jos gyvenimą ir žmones.

"Namie: Lietuvoje ir JAV" pristatęs H. Stasas nepašyktėjo gerų žodžių autoriui, jo žmonai Olgai, kuri išvertė knygą į lietuvių kalbą ir buvo pati pirmoji jos kritikė bei redaktorė. Tie žodžiai buvo skirti autoriams už atvirumą, tiesumą, geranoriškumą, meilę Lietuvai, rūpestį ir tikėjimą jos ateitimi, optimizmą.

Pateikęs nemažą citatų iš naujosios knygos, H. Stasas pabrėžė, jog E. Čapas, Lietuvoje išbuvęs trejetą metų, niekada nesijautė joje sveti-

JAV kariuomenės pulkininkas leitenantas Edmundas Čapas skaitytojams pasirašo nesenai išleistoje savo knygoje "Namie: Lietuvoje ir JAV"
G. Pinigis nuotr.

mas. Jis pusėtinai mokėjo kalbą, buvo suprastas, gerai suprato kitus. Tai ir leido jam, pasak H. Staso, tikram amerikoniui ir tuo pačiu metu tikram Lietuvos patriotui, nepraradusiam ryšio su tėvų žeme, labai naujai, savitai, nestandartiškai pažvelgti į vėl stojančią ant kojų, atkuriančią nepriklausomybę Lietuvą, leido padaryti išvadas, apibendrinimus. Daug kam E. Čapo išpūdziai ir pastebėjimai buvo nelaukti, netikėti. Net pati Olga Čepkevičienė pristatymo metu sakė, jog toli gražu ne su visomis savo vyro išsakytomis mintimis sutikusi. Tačiau niekas nepaneigs, kad naujas žmogus, vos metus kitus gyvenantis tegul ir savo istorinėje tėvyneje, bet vis vien svečioje šalyje, viską regi naujai, aštriai, viską lygina su savo patirtimi ir daro išvadas. Ir tokios teisės iš jo niekas negali atimti.

E. Čapas nemažam būreliui susirinkusių į knygos

pristatymą papasakojo ne tik, kaip buvo rašoma "Namie: Lietuvoje ir JAV", bet ir apie savo gyvenimą Lietuvoje, paįvairindamas pasakojimą įdomiomis skaidrėmis. Naujosios knygos autorius pasidžiaugė laisva Lietuvos spauda ir apgailestavo, kad jo Lietuvos reportažų su pastebėjimais nebespausdino "Dirva", iki tol mielai publikavusi jo kelionės po Lietuvą dviračiu dienoraštį.

E. Čapas sakė, kad jo knygą skaitęs Valdas Adamkus patarė autoriui ateityje nesigilinti į lietuvių kalbos problemas ir mažiau dairytis ar bent jau mažiau rašyti apie gražias Lietuvos moteris...

Oficialiąją naujosios knygos pristatymo dalį užbaigė E. Čapo žmona Olga, nuoširdžiai padėkojusi visiems, kas padėjo surengti šią mažą knygos šventę, bei pasidžiaugusi, jog pateko į tokią mielą ir nuoširdžią Klivlendo lietuvių bendruomenę.

Ginas Pinigis

ŠVENČIŲ AIDAI

PRANEŠA LIETUVIŲ KULTŪROS DARŽELIS

Lietuvių kultūros darželio veiklos apžvalgoje, kuri nesenai buvo išspausdinta "Dirvoje", per neapdairumą nepamirėta Klivlendo moterų socialinio skyriaus suteikta parama darželiui – \$ 858 doleriai. Už tai labai atsiprašome. Šia proga Lietuvių Kultūros darželio komitetas jums reiškia nuoširdžią padėką. Tikimės, kad ir ateityje remsite šį mūsų kultūros darželį.

Su pagarba

Vincas Apanius
LKD komiteto pirmininkas

Šv. Jurgio parapijos tarybos narys Valteris Salaikas dalina Motinos Dienos priešpiečius
G. Juškėno nuotr.

ILLINOIS VALSTIJOS GUBERNATORIAUS JIM EDGAR PADĖJĖJA PAT MICHALSKI LIETUVIŲ TELKINIULOSE

Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje (iš kairės): M.Mankus, Fitts, R.Katauskas, P. Michalski ir M.Moore

Illinois valstijos gubernatoriaus asistentė Pat Michalski su Los Angeles lietuvių parapijos klebonu Algirdu Olšausku

LA NINA

Pasaulinė metereologų organizacija išnagrinėjo neseniai praėjusių atšiaurių potvynių, įvykusių įvairiose pasaulio šalyse, priežastis. Atvirkštinė El Nino vandenyno atšilimo fazė tropiniame Ramiajame vandenyne, pavadinta La Nina, sukėlė vėsesnę, negu įprastinė, vandenyno paviršiaus temperatūrą į vakarus nuo Peru ir Ekvadoro pakrančių. Tai pasireiškė 1995 metais ir sukėlė didžiules liūtis Indijoje, o Australiją nusiaubė tropiniai ciklonai. Klimato pranešėjai tikisi El Nino sugrįžimo – vandenyno atšilimo per ateinančią pusmetį. Tai, be abejo, vėl sukels sausras ir potvynius kitose pasaulio šalyse ateinančiais metais. Ger.J.

PADĖKOS IR AUKOS

Siunčiu prenumeratoros mokėstį ir pridedu auką. "Dirva" – labai įdomus ir labai laukiamas laikraštis. Prašome Aukščiausiojo Jums sveikatos ir stiprybės Jūsų

darbuose.

Su pagarba
Stasys Strasevičius
Chicago, IL

LB Omahos apylinkė siunčia Jums mažą 50 dolerių auką spaudai paremti. Tęskite savo svarbų darbą. Sveikiname Jus ir tikimės toliau skaityti Jūsų gražiai išleistą "Dirvą".

Omahos apylinkė
Aušrelė Sakalaitė,
įždininkė

"DIRVAI" AUKOJO:

G.Balanda, Warren, MI.....70
Omahos Lietuvių Bendruomenė, Omaha, NE.....50
J.Rasys, Cambridge, MA.....50
D.D. B.Balčiūnas, Baltimore..35
V.Gruzdys, Cleveland OH.....35
H.Bagdonienė, Oak Lawn, IL.30
K.Pažemėnas, Ranc. Palos 27.5
J.Stankaitis, Chesterl., OH .25
A.Petrauskis, Rocky River.... 25
S.Jokubauskas, Palos H. IL....25
R.Švoba, Madison Hts., MI....20
J.Žemgulis, Clev. OH.....20
A.Brizgys, Kingwood TX.....20
P.Šešienė, Chicago IL.....20
J.Štuopis, Sharon, MA.....15

M. Ridikas, Afton, NY.....15
J.Rimkūnas, New Buffalo, MI 15
H.Dilys, Chicago, IL.....15
S.Stasevičius, Chicago, IL.....15
A.Seduikis, Brockton MA.....15
D.Venclauskaitė, Wolcott CT.15
M.Jasėnas, Tavares FL.....15
Abraitis V., Palm Coast FL.....15
J.Budrys, Pompano B. FL.....15
V.Petkus, St. Pete. FL.....15
R.Kubiliūnas, Wlby H. OH....15
M.Lembertas, Santa Monica.15
V.Besperaitis, Sedona AZ.....15
G.Amonas, Moraga, CA.....15
P.Lanys, Ormond B., FL.....15
K.Palubinskas, Clev., OH.....10
T.Dulieba, Cleveland, OH.....10
V.Meilė, Tinley Park, IL.....10
V.Zavadskas, Canada.....10
T.Bogušas, So. Boston, MA...10
P.Kvedaras, Canada.....10
A.Pesys, Dearborn Hts. MI.....5
H.Šukauskas, Canada.....5
B.Banaitis, Abington, MA.....5
S.Baltrukėnas, Wauwatosa WI.5
S.Knistautas, Cleveland, OH....5
K.Narbutaitis, Mayfield H.OH.5
P. Alšėnas, Brecksville, OH.....5
J. Neverauskas, Munster, IN....5
S.Paulius, Chicago, IL.....5
E.Litvinas, Chicago, IL.....5
A. Vaitaitis, Littleton, CO.....5
J. Renkus, Santa Ana, CA.....5
K. Gricius, Santa Mon. CA 2.5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

RITA STAŠKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1997

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service
481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA Lithuanian Credit Union Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%

Dėl smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE

Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000